



Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής
Ενοποίησης και Πολιτικής
(ΕΕΕΠ)

eeep.pspa.uoa.gr

Email: newsletter_eeep@pspa.uoa.gr

Τηλ: 2103689535.



Ελληνικό Κέντρο
Ευρωπαϊκών Μελετών



Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 46, Δεκέμβριος 2008.

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Ν. Μαραβέγιας, «Η ευρωπαϊκή απάντηση στην οικονομική κρίση»	3
Επισκόπηση	4
Φάκελος: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου	8
Παρακολούθηση των εκθέσεων διεθνών οργανισμών, μη κυβερνητικών οργανώσεων και της επιστημονικής έρευνας για την ελληνική οικονομία και την Ε.Ε. - «Η Ελληνική οικονομία 02/08», IOBE, Οκτώβριος 2008	18
Τύπος - Ελληνικός - Ξένος	21
Τεκμηρίωση - Επισκόπηση Έρευνας. - Τεκμηρίωση.	22
Εκδηλώσεις	27



**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΕΕΠ)
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών**

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή ανάμεσα σε άλλα:

- τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο,
- τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό και
- τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Πάνος Καζάκος

Υπεύθυνη Ερευνητικής και Διαχειριστικής Στήριξης Εργαστηρίου: Κλεοπάτρα Ματσουκά

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινιζιέλης, Λ. Τσούκαλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Κ. Μπότσιο

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων



**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(ΕΚΕΜ), Ξενοφώντος 4, 105 57 Αθήνα**

Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ) ιδρύθηκε το 1988.

Είναι Κρατικό Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και εποπτεύεται από το Υπουργείο Εξωτερικών. Κύρια αποστολή του ΕΚΕΜ είναι η προαγωγή της μελέτης των ευρωπαϊκών θεμάτων. Το Κέντρο αποτελεί συμβουλευτικό βραχίονα του Υπουργείου Εξωτερικών καθώς και φορέα παραγωγής καινοτόμων ιδεών και ρεαλιστικών προτάσεων στην προσπάθεια διαμόρφωσης και εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής ευρωπαϊκής πολιτικής στη χώρα μας. Το ΕΚΕΜ είναι, επίσης, επιφορτισμένο με την ενημέρωση των Ελλήνων πολιτών σχετικά με τη λειτουργία και τις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, αναλαμβάνοντας σειρά πρωτοβουλιών μετεκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, πάντοτε σε ζητήματα ευρωπαϊκών πρακτικών και διακυβέρνησης. Το Κέντρο διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και το ερευνητικό έργο του εποπτεύεται από Επιστημονικό Συμβούλιο που αποτελείται από δεκατρία μέλη.

Πρόεδρος Δ.Σ. & Γενικός Διευθυντής: Ι. Κοφίνης, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.: Κ. Υφαντής, Γραμματέας: Α. Παπασταύρου, Ταμίας: Π. Λιαργκόβας, Μέλη Δ.Σ.: Σ. Ευσταθιάδης, Σ. Κουνενάκη-Εφραίμογλου, Γ. Χριστονάκης.

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης: Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Εκδότης: Πάνος Καζάκος, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου: Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιαντάου (υπεύθυνη σύνταξης), Κλεοπάτρα Ματσουκά.

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκε επίσης η Μάρω Λαγκαδινού.

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535, newsletter_eeep@pspa.uoa.gr

Η έκδοση γίνεται σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ).

Ναπολέον Μαραβέγιας, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

«Η ευρωπαϊκή απάντηση στην οικονομική κρίση»

Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία, όπως ήταν αναπόφευκτο, επεκτάθηκε γρήγορα προκαλώντας ύφεση στην οικονομική δραστηριότητα σ' ολόκληρο τον Κόσμο, πλήττει και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ένταση των προβλημάτων που προκαλεί σε κάθε χώρα-μέλος ποικίλει ανάλογα με την μακροοικονομική κατάσταση που βρίσκεται κάθε εθνική οικονομία της Ένωσης καθώς και με το βαθμό έκθεσής της στη διεθνή αγορά.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με πρωτοβουλία του Προεδρεύοντος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Γάλλου Προέδρου Ν. Σαρκοζί προσπάθησε να επεξεργασθεί ένα σχέδιο Κοινοτικής απάντησης στην οικονομική κρίση, πράγμα που θα έδινε την αίσθηση της κοινότητας των συμφερόντων όλων των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως συνεκτικής Πολιτικής Οντότητας.

Από την αρχή ωστόσο διεφάνη ότι μια τέτοια Κοινοτική απάντηση στην οικονομική κρίση δεν ήταν εφικτή. Αντίθετα, επελέγη ο δρόμος του συντονισμού των αναγκών δημοσίων παρεμβάσεων σε εθνικό επίπεδο, ενώ η πρωτοβουλία των παρεμβάσεων αυτών καθώς και η εξειδίκευσή τους αφέθηκε στην αρμοδιότητα των χωρών-μελών. Πρωταγωνιστής στην επιλογή αυτή ήταν κυρίως η Γερμανία, φοβούμενη, ίσως, ότι μια πραγματική Κοινοτική απάντηση στην οικονομική ύφεση θα κόστιζε δημοσιονομικά περισσότερο στις ισχυρές εθνικές οικονομίες, όπως είναι η γερμανική οικονομία.

Το τελευταίο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (11-12 Δεκ. 2008) επιβεβαίωσε αυτή την επιλογή των επιμέρους δημόσιων εθνικών παρεμβάσεων των χωρών-μελών μέσα σ' ένα πλαίσιο βασικών αρχών προκειμένου να υπάρχει ο αναγκαίος συντονισμός. Έτσι, οριστικοποίησε τα περιθώρια υπέρβασης από τα κράτη-μέλη του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και καθόρισε τις Ευρωπαϊκές προθέσεις σχετικά με τη μείωση των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας καθώς και σχετικά με τις διευκολύνσεις χρηματοδότησης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Είναι προφανές ότι οι αποφάσεις αυτές δεν συνιστούν ολοκληρωμένη Κοινοτική δράση απέναντι στην διεθνή οικονομική κρίση και συνεπώς δεν συμβάλλουν στην οικοδόμηση μιας πιο συνεκτικής ευρωπαϊκής απάντησης, η οποία θα δημιουργούσε προϋποθέσεις για την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς μια Κοινότητα με σαφέστερα πολιτικά χαρακτηριστικά.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η διάσκεψη του Πόζναν πρέπει να επιταχύνει τις διαπραγματεύσεις που αποσκοπούν στη σύναψη νέας παγκόσμιας συμφωνίας για το κλίμα¹ (28/11/2008).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη της Ε.Ε. επιδιώκουν την επιτάχυνση των διεθνών διαπραγματεύσεων που αποσκοπούν στη σύναψη νέας παγκόσμιας συμφωνίας για το κλίμα και θα ασκήσουν πιέσεις για την προώθηση σειράς ζητημάτων στη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που θα πραγματοποιηθεί στο Πόζναν της Πολωνίας στο διάστημα 1-12 Δεκεμβρίου. Η διάσκεψη αποτελεί σημαντικό ενδιάμεσο σταθμό για τις διεθνείς διαπραγματεύσεις που δρομολογήθηκαν στο Μπαλί τον περασμένο Δεκέμβριο και αναμένεται να οδηγήσουν στη σύναψη νέας συμφωνίας στα τέλη του 2009 στη Κοπεγχάγη. Ο αρμόδιος για το περιβάλλον Επίτροπος Σταύρος Δήμας θα συμμετάσχει στις συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου που θα πραγματοποιηθούν στις 11 και 12 Δεκεμβρίου στο πλαίσιο της διάσκεψης.

«Η χρηματοπιστωτική κρίση απέδειξε πόσο επικίνδυνο είναι να αγνοούνται σαφή προειδοποιητικά σημεία» δήλωσε ο Επίτροπος Δήμας. «Δεν πρέπει να επαναλάβουμε το ίδιο λάθος με την κλιματική αλλαγή εάν θέλουμε να αποφύγουμε επικίνδυνες, και ίσως καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες τις επόμενες δεκαετίες. Ακόμη και αν είναι πολύ νωρίς για να αναμένονται σημαντικές

εξελίξεις, η διάσκεψη του Πόζναν πρέπει να αναβαθμίσει τις διερευνητικές συζητήσεις σε συγκεκριμένες διαπραγματεύσεις και να διαμηνύσει προς πάσα κατεύθυνση ότι η παγκόσμια κοινωνία οδεύει προς τη σύναψη φιλόδοξης συμφωνίας για το κλίμα σε ένα έτος από σήμερα, στην Κοπεγχάγη.» Βασικοί κοινοτικοί στόχοι για μια νέα παγκόσμια συμφωνία.

Το μελλοντικό πλαίσιο, το οποίο θα καλύψει την μετά το 2012 περίοδο, όταν θα έχουν εκπνεύσει οι στόχοι του πρωτοκόλλου του Κιότο για τις εκπομπές, πρέπει να εξασφαλίσει παγκόσμια συμμετοχή και να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή με ολοκληρωμένο και φιλόδοξο τρόπο. Το "κοινό όραμα" που το διαπνέει θα πρέπει να συνίσταται στην κατακόρυφη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2020 στις αναπτυγμένες χώρες, οι οποίες ταυτόχρονα θα κληθούν να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες με την παροχή τεχνολογικής και χρηματοδοτικής στήριξης, ώστε οι τελευταίες να συνδυάσουν την ανάπτυξή τους με χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και να προσαρμοστούν στις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Η Ε.Ε. πιστεύει ακράδαντα ότι η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη δεν πρέπει να υπερβεί τους 2°C, σε σύγκριση με τα προ της βιομηχανικής εποχής επίπεδα, καθώς υπάρχουν ισχυρά επιστημονικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πέρα από το όριο αυτό, αυξάνεται κατά πολύ ο κίνδυνος εμφάνισης μη αντιστρέψιμων και πιθανώς καταστροφικών περιβαλλοντικών αλλαγών. Για τη συγκράτηση της ανόδου

της θερμοκρασίας στους 2°C, οι παγκόσμιες εκπομπές πρέπει να έχουν κορυφωθεί έως το 2020 και στη συνέχεια, έως το 2050, να μειωθούν τουλάχιστον κατά το ήμισυ ως προς τα επίπεδα του 1990. Για να σταματήσει η αύξηση των παγκόσμιων εκπομπών, οι ανεπτυγμένες χώρες χρειάζεται να μειώσουν, το αργότερο το 2020, τις συλλογικές εκπομπές τους κατά 30%, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, ενώ οι αναπτυσσόμενες χώρες, και ιδίως οι σημαντικότερες αναδυόμενες οικονομίες πρέπει να συγκρατήσουν την αύξηση των εκπομπών τους και να τις διατηρήσουν σε επίπεδα κατά 15-30% χαμηλότερα εκείνων του σεναρίου της διατήρησης της υφιστάμενης κατάστασης που προβλέπεται για το 2020.

Προτεραιότητες της διάσκεψης του Πόζναν

Η διάσκεψη του Πόζναν αποτελεί σημαντική ευκαιρία για να επιχειρηθεί ένας απολογισμός των μέχρι τούδε διαπραγματεύσεων, να επιταχυνθεί ο ρυθμός τους και να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος, ώστε να τεθούν στέρεες βάσεις για τις διαπραγματεύσεις του τελευταίου έτους.

Η ΕΕ θα ασκήσει πίεση για την επίτευξη των ακόλουθων βασικών αποτελεσμάτων: Συμφωνία σχετικά με ένα σαφές πρόγραμμα εργασίας που θα κατευθύνει τις διαπραγματεύσεις το 2009, συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως μιας έκτακτης υπουργικής συνόδου γύρω στα μέσα του έτους.

Επίτευξη προόδου στη διαμόρφωση ενός ευρύτατου "κοινού οράματος" για δράση συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού στόχων για το 2020 και το 2050.

Ενδελεχής εξέταση του τρόπου βελτίωσης και ενίσχυσης του πρωτοκόλλου του Κιότο. Είναι δυνατόν

να ληφθεί και να εφαρμοστεί άμεσα μια απόφαση για τον εξορθολογισμό της διαχείρισης του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης που προβλέπεται στο πρωτόκολλο, ο οποίος αποτελεί σημαντικό μέσο διοχέτευσης πόρων και τεχνολογίας στις αναπτυσσόμενες χώρες, ώστε να συνδυάσουν την ανάπτυξή τους με χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα*

Οριστική απόφαση σχετικά με το πώς θα τεθεί το συντομότερο δυνατόν σε λειτουργία το Ταμείο Προσαρμογής που προβλέπεται στο πρωτόκολλο του Κιότο για τις αναπτυσσόμενες χώρες, υπερνικώντας τις αρχικές δυσκολίες.

Οι συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της διάσκεψης θα εστιαστούν στη διαμόρφωση του κοινού οράματος και στον τρόπο χρηματοδότησης της μελλοντικής συμφωνίας. Θα προηγηθεί, στις 8 και 9 Δεκεμβρίου, διεθνής σύνοδος των υπουργών οικονομικών στη Βαρσοβία.

Δεδομένου ότι υπάρχει ήδη συναίνεση σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά την ανάγκη αντιμετώπισης, από την νέα συνθήκη, της αποψίλωσης των τροπικών δασών – η οποία ευθύνεται για το 20% περίπου των παγκόσμιων εκπομπών – η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προωθήσει τις πρόσφατες προτάσεις της με στόχο τη μείωση στο ήμισυ της αποψίλωσης των τροπικών δασών μέχρι το 2020 και την ανάσχεση της απώλειας δασικής κάλυψης σε παγκόσμιο επίπεδο έως το 2030. Η Επιτροπή προτείνει, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία παγκόσμιου μηχανισμού για τον περιορισμό του διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προστασίας των δασών, ώστε να βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες (βλ. IP/08/1543).

Δέσμη κοινοτικών μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια

¹ http://ec.europa.eu/ellada/news/news/081128_climate_el.htm

Η ΕΕ διαδραμάτισε ηγετικό ρόλο δεσμευόμενη να μειώσει τις εκπομπές της το αργότερο έως το 2020 σε ποσοστό 20% τουλάχιστον, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 και 30% κατά μέγιστο όριο εφόσον οι άλλες ανεπτυγμένες χώρες δεσμευτούν να προβούν σε ανάλογες μειώσεις στο πλαίσιο μιας νέας παγκόσμιας συμφωνίας.

Η δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια, η οποία προτάθηκε από την Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2008, θα οδηγήσει την ΕΕ πολύ κοντά στην επίτευξη των στόχων αυτών. Οι σχετικές με τα μέτρα αυτά διαπραγματεύσεις εισέρχονται στην τελική τους φάση, η δε δέσμη είναι εγγεγραμμένη στην ημερήσια διάταξη της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 11-12 Δεκεμβρίου – η οποία συμπίπτει με τις υψηλού επιπέδου συνεδριάσεις στο Πόζναν.

Πλαίσιο

Στη διάσκεψη θα συμμετάσχουν τα 192 μέρη της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές (UNFCCC), στα οποία περιλαμβάνονται οι Ηνωμένες Πολιτείες και τα 183 μέρη του πρωτοκόλλου του Κιότο. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και όλα τα κράτη μέλη είναι μέρη τόσο της σύμβασης όσο και του πρωτοκόλλου.

Στις συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου, της αντιπροσωπείας της ΕΕ θα ηγηθεί η τριανδρία που απαρτίζεται από τον Γάλλο Υπουργό Οικολογίας Jean-Louis Borloo, τον Τσέχο Υπουργό Περιβάλλοντος Martin Bursik και τον Επίτροπο Σταύρο Δήμα.

Το Μαυροβούνιο παρουσίασε την επίσημη του αίτηση ένταξης στην Ε.Ε. Στις 15 Δεκεμβρίου 2008 το Μαυροβούνιο παρουσίασε την επίσημη αίτησή του για ένταξη στην Ε.Ε. στον Προεδρεύοντα του Συμβουλίου της Ε.Ε.

Nicolas Sarkozy, εκφράζοντας την ελπίδα να αποκτήσει το καθεστώς της υποψήφιας χώρας μέσα στο 2009. Ο Επίτροπος αρμόδιος για τη διεύθυνση Olli Rehn υποδέχθηκε αυτήν την κίνηση υπογραμμίζοντας ότι είναι ορόσημο στην ιστορία του Μαυροβουνίου και υποδηλώνει τη σημαντική δέσμευσή της χώρας στις κοινές Ευρωπαϊκές αξίες. Αυτή η κίνηση του Μαυροβουνίου ακολούθησε την διακήρυξη της ανεξαρτησίας του τον Ιούνιο του 2006 και την υπογραφή μιας Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Ένταξης (ΣΣΕ) με την Ε.Ε. τον Οκτώβριο του 2007. Υπενθυμίζεται ότι αρχικός στόχος του Μαυροβουνίου ήταν να υποβάλει αίτηση για ένταξη το πρώτο εξάμηνο του 2008, υπό την Προεδρία της Σλοβενίας. Μετά, όμως, από την προειδοποίηση των Βρυξελλών ότι μια τέτοια κίνηση θα ήταν πρόωρη το Μαυροβούνιο έκανε πίσω. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Μαυροβούνιο ακόμη υπολείπεται σε πολλούς τομείς και η ένταξη στην Ε.Ε. δε θα συμβεί παρά μετά από πολλά χρόνια. Μεταξύ άλλων, το Μαυροβούνιο πρέπει να κάνει περαιτέρω μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση καθώς και στο δικαστικό σύστημα και να καταβάλει περαιτέρω προσπάθειες για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Επισημαίνεται ότι οι προαναφερθέντες τομείς είναι προβληματικοί σε όλα τα Βαλκανικά κράτη. Η διαδικασία που θα ακολουθηθεί τώρα είναι ότι το Συμβούλιο θα ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκφράσει τη γνώμη της για την αίτηση του Μαυροβουνίου. Στη συνέχεια, αν η γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι θετική, η αίτηση θα πρέπει να εγκριθεί από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε., δίνοντας στο Μαυροβούνιο το καθεστώς της «υποψήφιας χώρας». Σύμφωνα με δηλώσεις του Filip Vujanovic, το Μαυροβούνιο αναμένει ότι η Ευρωπαϊκή

Επιτροπή θα εκφέρει τη γνώμη του κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της Ε.Ε. από τη Τσεχία, το πρώτο εξάμηνο του 2009. Όπως έχει ήδη επισημάνει η Τσεχία, ένας από τους στόχους της επικείμενης Προεδρίας θα είναι η επιτάχυνση της διεύθυνσης των Δυτικών Βαλκανίων. Όπως δήλωσε ο Ευρωπαίος Επίτροπος αρμόδιος για τη διεύθυνση Olli Rehn, η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών των δυτικών Βαλκανίων, είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα και την ευημερία της περιοχής και για την Ε.Ε. Πρόσθεσε ότι με ουσιαστική πρόοδο στην οικονομική και πολιτική μεταρρύθμιση και εκπληρώνοντας τις απαραίτητες προϋποθέσεις και οι υπόλοιπες χώρες των δυτικών Βαλκανίων μπορούν να αποκτήσουν το καθεστώς της υποψήφιας χώρας.

«Το Κόσσοβο στην Ε.Ε. και όχι υπό την αιγίδα της Ε.Ε.»

Στις 2 Δεκεμβρίου περίπου 4000 άτομα διαδήλωσαν στο Κόσσοβο με σύνθημα: «Το Κόσσοβο στην Ε.Ε. και όχι υπό την αιγίδα της Ε.Ε.». Ο διοργανωτής της διαδήλωσης και αρχηγός του κινήματος για την αυτοδιάθεση του Κοσόβου Albin Kurti εξέφρασε τις ανησυχίες του για τους αξιωματούχους της Ε.Ε. λέγοντας ότι θα έχουν ασυλία από τους νόμους και ότι θα είναι πάνω από αυτούς. Οι Κοσσοβάροι επιπλέον ανησυχούν ότι η αποστολή της EULEX θα χωρίσει την χώρα τους που αποτελείται από 90% Αλβανούς και 10% Σέρβους, οι οποίοι κατοικούν στο βόρειο τμήμα της χώρας πολύ κοντά με την Σερβία. Από την πλευρά του ο Πρωθυπουργός του Κοσόβου Hashim Thaci τόνισε ότι η αποστολή της Ε.Ε. θα πρέπει από την πρώτη κιόλας μέρα να εγκατασταθεί και στην Mitrovica διαφορετικά δεν θα έχει κανένα νόημα η

ύπαρξή της. Τελικά, μετά από πολλές καθυστερήσεις η αποστολή της Ε.Ε. στο Κόσσοβο EULEX εγκαταστάθηκε στην περιοχή στις 9 Δεκεμβρίου και ανέλαβε τα ηνία από τα Ηνωμένα Έθνη. Η EULEX αποτελεί ένα σημαντικότερο κεφάλαιο στην χαοτική κατάσταση που επικρατεί στο Κόσσοβο, τόνισε ο υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας. Η αποστολή της Ε.Ε. στο Κόσσοβο είναι η μεγαλύτερη στην ιστορία της μέχρι σήμερα και αριθμεί 2000 άτομα. Από αυτά τα 1400 προέρχονται από την Ε.Ε. και τα 500 από το Κόσσοβο. Στόχος είναι μέχρι την Άνοιξη του 2009, να είναι 1900 τα άτομα της Ε.Ε. και 1100 τα άτομα από το Κόσσοβο. Η αποστολή δημιουργήθηκε στις 4 Φεβρουαρίου 2008 ως μια τεχνική αποστολή με σκοπό να παρατηρεί και να συμβουλεύει, την ώρα που η ίδια θα διατηρεί συγκεκριμένο αριθμό εκτελεστικών δυνάμεων. Η αποστολή είχε καθυστερήσει αρκετές φορές την εγκατάστασή της στο Κόσσοβο καθώς Σέρβοι και Κοσσοβάροι δεν συμφωνούσαν ως προς τα καθήκοντά της και ως προς την περιοχή την οποία θα είχε υπό την εποπτεία της. Μετά από διαμαρτυρίες Σέρβων, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Ban Ki-moon πρότεινε το Νοέμβριο έναν συμβιβασμό έξι σημείων, ο οποίος άνοιξε τον δρόμο για την εγκατάσταση της EULEX, την ίδια ώρα όμως τόνισε ότι η δύναμη θα παραμείνει ουδέτερη όσον αφορά το καθεστώς του Κοσόβου. Αυτή η κίνηση προκάλεσε την αντίδραση των Κοσσοβάρων, οι οποίοι ένιωσαν ότι απειλείται η ακεραιότητα της χώρας τους. Τελικά, Σερβία και Κόσσοβο συμφώνησαν να συνεργαστούν πλήρως με την EULEX, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν ακόμα σημεία στα οποία διαφωνούν.

ΦΑΚΕΛΟΣ
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συγκλήθηκε στις 11-12 Δεκεμβρίου ενέκρινε ένα *σχέδιο ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας* που αντιστοιχεί στο 1,5% του ΑΕΠ της Ε.Ε. (αριθμός που αντιστοιχεί περίπου στο 200 δισ. ευρώ). Αυτό το σχέδιο αποτελεί το κοινό πλαίσιο των προσπαθειών που πραγματοποιούνται από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. προκειμένου να εξασφαλίσουν τη συνοχή και να μεγιστοποιήσουν τα αποτελέσματά τους. Τα οικονομικά στοιχεία των Συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αντανakλούν την απαισιόδοξη διάθεση που κατέλαβε τις συζητήσεις και το φόβο ότι η Ευρώπη και οι άλλες παγκόσμιες δυνάμεις αντιμετωπίζουν την απειλή μιας ύφεσης. Σύμφωνα με τον πρωθυπουργό της Σλοβακίας Robert Fico, ορισμένοι συνάδελφοί του έκαναν ζοφερές προβλέψεις για τα επόμενα χρόνια. Προειδοποίησαν ότι οι οικονομικοί θεσμοί θα μπορούσαν να καταρρεύσουν ξανά. Σε μια προσπάθεια να αποτραπούν τέτοια σενάρια, οι ηγέτες υποστήριξαν ενισχυτικές πολιτικές που συνδέονται με τον οικονομικό τομέα, όπως είναι οι περικοπές των επιτοκίων καθώς και οι κινήσεις ενίσχυσης των τραπεζών συνεχίζοντας να παρέχουν δάνεια στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά. Τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προτρέπουν τις τράπεζες και τους οικονομικούς θεσμούς να χρησιμοποιήσουν πλήρως τις διευκολύνσεις που τους δόθηκαν για να διατηρήσουν και να υποστηρίξουν το δανεισμό στην οικονομία και να περάσουν σε σημαντικές μειώσεις των επιτοκίων για τους δανειστές. Πρέπει να διασφαλισθεί ότι τα μέτρα σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόζονται προκειμένου να βοηθήσουν τη μείωση του κόστους της χρηματοδότησης των οικονομικών θεσμών, προς όφελος των εταιρειών και των νοικοκυριών. Το Βερολίνο είχε εκφράσει κριτική για το σχέδιο ενίσχυσης της Ε. Επιτροπής, υποστηρίζοντας ότι η Γερμανική κυβέρνηση είχε ήδη βάλει στην άκρη αρκετό δημόσιο χρήμα προκειμένου να ενισχύσει την οικονομία και ότι δε θα το αυξήσει προκειμένου να φτάσει στο κατώφλι που είχε θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιτεύχθηκε, επίσης, μια συμφωνία για το *πακέτο της ενέργειας και των κλιματολογικών αλλαγών*, που θα επιτρέψει την ολοκλήρωση αυτού του πακέτου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μέχρι το τέλος του χρόνου. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες ολοκλήρωσαν τις διαπραγματεύσεις τους για το ενεργειακό και κλιματολογικό πακέτο και προέβαλαν τη συμφωνία αυτή ως ένα σύμβολο της ευρωπαϊκής ηγεσίας στον αγώνα κατά της κλιματολογικής αλλαγής παρά την ευρεία κριτική ότι ο συμβιβασμός θα υποβιβάσει τη μείωση του διοξειδίου του άνθρακα και τις σχετιζόμενες εκροές αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου (GHGs) στο 20% έως το 2020, ενισχύοντας το μερίδιο της ανανεώσιμης ενέργειας στο 20% για την ίδια χρονική περίοδο. «*Η δέσμη αυτή θα εξασφαλίσει την εφαρμογή των φιλόδοξων δεσμεύσεων στον τομέα της ενέργειας και του κλίματος που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση τον Μάρτιο του 2007 και τον Μάρτιο του 2008, και μάλιστα του στόχου της μείωσης κατά 20% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά το 2020. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει την δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αυξήσει τη μείωση αυτή σε 30% στο πλαίσιο μιας φιλόδοξης και συνολικής παγκόσμιας συμφωνίας στην Κοπεγχάγη για την αλλαγή του κλίματος για την μετά το 2012 περίοδο, υπό την προϋπόθεση ότι οι άλλες ανεπτυγμένες χώρες θα δεσμευθούν να επιτύχουν συγκρίσιμες μειώσεις εκπομπών και ότι οι πλέον οικονομικά προηγμένες*

αναπτυσσόμενες χώρες θα συμβάλουν ανάλογα με τις αντίστοιχες ευθύνες και δυνατότητές τους... Αυτό το αποφασιστικό εγχείρημα θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να τηρήσει τις φιλόδοξες δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί σε αυτόν τον τομέα το 2007 και να διατηρήσει τον κινητήριο ρόλο της κατά την επιδίωξη μιας φιλόδοξης και συνολικής παγκόσμιας συμφωνίας στην Κοπεγχάγη του χρόνου. Σύμφωνα με την παράγραφο 25 των Συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου... Η προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος συμβαδίζει με αποφασιστική δράση για την ενίσχυση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, καθώς και των διασυνδέσεων και των συνδέσεων των πλέον απομονωμένων χωρών του ευρωπαϊκού συνόλου. Εν προκειμένω, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο να προβεί, με βάση τους προσανατολισμούς που καθορίζει στα συμπεράσματά του, του Οκτωβρίου 2008, σε ταχεία εξέταση του σχεδίου δράσης για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και την αλληλεγγύη, το οποίο έχει υποβάλει η Επιτροπή, ενόψει της συνόδου του τον Μάρτιο του 2009». (απόσπασμα από τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου).

Στόχος της Γαλλικής Προεδρίας είναι η υιοθέτηση των εν λόγω μέτρων ως το τέλος του έτους. Επί του παρόντος, οι διαπραγματεύσεις μεταξύ εκπροσώπων του ΕΚ και του Συμβουλίου έχουν επιτρέψει την επίτευξη ανεπίσημων συμφωνιών μόνο σε ό,τι αφορά τις εκπομπές των νέων επιβατικών αυτοκινήτων, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών από τα καύσιμα. Η ημερήσια διάταξη της Συνόδου προβλέπει τη συζήτηση, σε πρώτη ανάγνωση, για τις 16/12/2008 ενώ η ψηφοφορία θα διεξαχθεί στις 17/12/2008.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε τη θέλησή του να δώσει νέα ώθηση στην *ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλεια και άμυνας* προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις που υπάρχουν στο τομέα της ασφάλειας. Για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της νέας εποχής, με Δήλωσή του που παρατίθεται στα Συμπεράσματα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτίθεται να επανορθώσει την ανεπάρκεια των μέσων που έχει στη διάθεσή της η Ευρώπη, βελτιώνοντας σταδιακά τις στρατιωτικές και μη στρατιωτικές δυνατότητες. Αυτή η προσπάθεια συνιστά την προϋπόθεση που θα επιτρέψει στους ευρωπαίους να αναλάβουν αξιόπιστα και αποτελεσματικά τις ευθύνες τους στο πλαίσιο μιας ανανεωμένης διατλαντικής εταιρικής σχέσης, στην οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει την προσήλωσή του. Για το σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθετεί τη δήλωση για τις δυνατότητες που έχει εγκρίνει το Συμβούλιο, στην οποία καθορίζονται αριθμητικοί και επακριβείς στόχοι ώστε, στο μέλλον, η Ε.Ε. να είναι σε θέση να διεξάγει ταυτόχρονα, εκτός του εδάφους της, σειρά μη στρατιωτικών αποστολών και στρατιωτικών επιχειρήσεων διαφορετικής εμβέλειας.

Αναφορικά με τη *Συνθήκη της Λισσαβόνας*, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συζήτησε τα ζητήματα εκείνα που θα απαντούσαν στους προβληματισμούς της Ιρλανδίας και καθόρισαν ένα διάβημα που θα επιτρέψει στη Συνθήκη της Λισσαβόνας να εφαρμοσθεί πριν το τέλος του 2009. Οι ευρωπαίοι εταίροι υποσχέθηκαν να προσφέρουν νομικά δεσμευτικές εγγυήσεις για να διασφαλίσουν στην Ιρλανδία ότι η στρατιωτική της ουδετερότητα, η φορολογική της αυτονομία και η απαγόρευση των αμβλώσεων δε θα τεθούν υπό αμφισβήτηση. Σύμφωνα με δηλώσεις του Γάλλου Προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Nicolas Sarkozy, η διαδικασία επικύρωσης της Συνθήκης της Λισσαβόνας πρέπει να αρχίσει πάλι, επισημαίνοντας ότι οι Ιρλανδοί θα διεξάγουν ένα δεύτερο δημοψήφισμα. Αν επικυρωθεί η Συνθήκη της Λισσαβόνας από όλα τα κράτη μέλη, το κάθε κράτος μέλος θα έχει έναν Επίτροπο, σύμφωνα με το Nicolas Sarkozy. Θα

δοθούν πολιτικές εγγυήσεις στην Ιρλανδία αναφορικά με την ουδετερότητα, τους φόρους και την οικογένεια, πρόσθεσε ο Προεδρεύων του Συμβουλίου της Ε.Ε. Για να γίνουν αυτές οι συμφωνίες νομικά δεσμευτικές χωρίς τη διαδικασία της επικύρωσης της Συνθήκης στις 27 χώρες, ο Nicolas Sarkozy εξήγησε ότι κατά την επόμενη διεύρυνση, το 2010 ή το 2011, όταν πιθανόν θα ενταχθεί η Κροατία στην Ε.Ε., θα περιληφθούν ρυθμίσεις στη Συνθήκη προσχώρησης της Κροατίας ως ένα Ιρλανδικό πρωτόκολλο. Αυτό το πρωτόκολλο θα επιβεβαιώσει, επίσης, μια αύξηση στον αριθμό των ευρωβουλευτών από 736 σε 754: τρεις ευρωβουλευτές περισσότεροι σε σχέση με αυτούς που προβλέπονται από την τωρινή Συνθήκη της Λισσαβόνας. Από αυτή τη συμφωνία ωφελείται κυρίως η Γερμανία, η οποία θα διατηρήσει τους 99 ευρωβουλευτές της. Ο Brian Cowen εμφανίστηκε ικανοποιημένος από αυτό στο συμβιβασμό. Σε συνέντευξη τύπου που παραχώρησε ο Ιρλανδός Taoiseach εξέφρασε την ικανοποίησή του για το ότι το αίτημα της Ιρλανδίας για έναν Επίτροπο ανά κράτος μέλος ικανοποιήθηκε, αίτημα για το οποίο η Ιρλανδία αγωνίστηκε σκληρά. Αναγνώρισε, επίσης, ότι για να επιτευχθεί αυτή η συμφωνία χρειάστηκαν σημαντικές παραχωρήσεις από τα άλλα κράτη μέλη. Επισημαίνεται ότι η ιδέα της ταχείας πραγματοποίησης ενός δεύτερου δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη της Λισσαβόνας ως ενός πρωτοκόλλου που θα επισυναφθεί στη Συνθήκη προσάρτησης της Κροατίας στην Ε.Ε. είχε αρχικά προταθεί από τον Stanley Crossick, επικεφαλής και ιδρυτή του European Policy Centre.

Σχόλιο CEPS: «Προχωράμε προς ένα δεύτερο δημοψήφισμα στην Ιρλανδία»²

Η Συνθήκη της Λισσαβόνας δεν ήταν το πιο αμφιλεγόμενο ζήτημα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κυριάρχησε και η συζήτηση για τα μέτρα που θα λαμβάνονταν με στόχο την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης και των κλιματολογικών αλλαγών. Αναφορικά με τη Συνθήκη, ο Ευρωπαϊκός μηχανισμός λήψης αποφάσεων έκανε αυτό που μπορούσε να κάνει καλύτερα: εξομάλυνε τη θερμή πολιτική συζήτηση και οικοδόμησε προσεκτικά τη συναίνεση. Από την Ιρλανδική απόρριψη της Συνθήκης της Λισσαβόνας στις 12 Ιουνίου, οι κυβερνήσεις κατέβαλαν κάθε προσπάθεια για να αποφύγουν τη δημόσια συζήτηση σχετικά με τον πιθανό τρόπο συνέχισης της κατάστασης ενώ ο καθένας γνώριζε ότι οι παράμετροι μιας λύσης πρέπει να είναι η τελική επικύρωση της Συνθήκης:

- Οι Ιρλανδοί θα πρέπει να πραγματοποιήσουν ένα δεύτερο δημοψήφισμα πριν αναλάβει η επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Θα πρέπει να προσφερθούν ορισμένες παραχωρήσεις στους Ιρλανδούς, οι οποίες θα περιλαμβάνουν τις μεγαλύτερες ανησυχίες που προέκυψαν στη συζήτηση για το δημοψήφισμα.
- Αυτές οι παραχωρήσεις δε θα έπρεπε να είναι τόσο ουσιαστικές ώστε τα άλλα κράτη μέλη να χρειαστεί να επικυρώσουν το έγγραφο.

Μετά από αρκετούς μήνες αθόρυβων συζητήσεων, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε ποιες παραχωρήσεις θα δοθούν στην Ιρλανδία. Αν τεθεί σε εφαρμογή η Συνθήκη της Λισσαβόνας (με απαραίτητη προϋπόθεση την επικύρωση της Συνθήκης από την Ιρλανδία), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πάρει την απόφαση το Κολλέγιο των Επιτρόπων να συνεχίσει να περιλαμβάνει ένα κράτος ανά χώρα έως το 2014.

² Sebastian Kurpas & Piotr Maciej Kaczyński, "Inching towards a Second Irish Referendum", CEPS Commentary/15 December 2008 στο http://shop.ceps.eu/BookDetail.php?item_id=1767 Μετάφραση από την ομάδα του δελτίου.

Επιπλέον, η Ιρλανδία θα λάβει τις κατάλληλες εγγυήσεις για τρία σημεία:

- Η Συνθήκη της Λισσαβόνας δε θα επεκτείνει τις αρμοδιότητες της Ε.Ε. σε φορολογικά ζητήματα.
- Η Συνθήκη της Λισσαβόνας δε θα επηρεάσει την πολιτική ασφάλειας κι άμυνας των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της παραδοσιακής πολιτικής ουδετερότητας της Ιρλανδίας, και
- Οι προβλέψεις του Ιρλανδικού Συντάγματος αναφορικά με το δικαίωμα στη ζωή, στην παιδεία και στην οικογένεια δε θα επηρεασθούν από τις προβλέψεις της Συνθήκης για τη Δικαιοσύνη και τις Εσωτερικές Υποθέσεις ή από το ότι ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων αποκτά νομικό καθεστώς.

Δεν είναι ακόμη ξεκάθαρη η νομική μορφή που θα λάβουν αυτές οι απαραίτητες νομικές εγγυήσεις. Καθώς το τωρινό κείμενο της Συνθήκης της Λισσαβόνας, στην ουσία, ήδη δίνει τις απαραίτητες εγγυήσεις, θα πρέπει αυτές οι εγγυήσεις να γίνουν πιο ορατές σε ένα πρωτόκολλο για την Ιρλανδία. Ένα τέτοιο πρωτόκολλο θα μπορούσε να υπογραφεί και να επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη με την επόμενη Συνθήκη προσχώρησης (ενδεχομένως για την Κροατία) στην Ε.Ε. Καθώς η Κροατία θα ενταχθεί στην Ε.Ε., μετά από ένα δεύτερο Ιρλανδικό δημοψήφισμα, τώρα το πιθανότερο είναι το δεύτερο δημοψήφισμα να πραγματοποιηθεί το φθινόπωρο του 2009, το πρωτόκολλο θα μπορούσε επίσης, να υποβληθεί στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών, όπως συνέβη στην περίπτωση της συμφωνίας του Εδιμβούργου για την εξαίρεση της Δανίας στη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992.

Αυτές οι νομικές πλευρές, λίγο ενδιαφέρουν το ευρύ κοινό στην Ιρλανδία. Το κύριο ερώτημά τους θα είναι: *Πώς διαφέρει η νέα συμφωνία από αυτή που απορρίψαμε στο τελευταίο δημοψήφισμα;* Αυτό θα είναι το δύσκολο έργο του στρατοπέδου του «ναι» στην Ιρλανδία, δηλαδή να κινητοποιηθεί και να προωθήσει τις παραχωρήσεις που δόθηκαν στη χώρα. Και ενώ οι Ευρωπαίοι ηγέτες μπορεί να ανακουφίστηκαν καθώς επιτεύχθηκε συμφωνία για να προχωρήσουν παρακάτω, μπορεί σύντομα να ανακαλύψουν ότι η διατήρηση της πρακτικής του διορισμού ενός Επιτρόπου ανά κράτος μέλος και οι εγγυήσεις που θα δοθούν για έναν αριθμό ρυθμίσεων που ήδη περιλαμβάνονται στη Συνθήκη της Λισσαβόνας δεν αρκούν για να αλλάξει η κοινή γνώμη στην Ιρλανδία...

Η αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Παρά το ότι τα αποτελέσματα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης επισκιάστηκαν, μεταξύ άλλων, και από τη συζήτηση για τις κλιματολογικές αλλαγές κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε., η βελτίωση της εποπτείας του τραπεζικού και ασφαλιστικού τομέα παραμένουν μεταξύ των βασικών προτεραιοτήτων των ευρωπαϊκών ηγετών. Με μικρότερη την αίσθηση του επείγοντος, σε σύγκριση με την τελευταία Σύνοδο Κορυφής (που είχε πραγματοποιηθεί στις 15 Οκτωβρίου), τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου εξακολουθούν να προειδοποιούν ότι οι «χρηματοπιστωτικές αγορές παραμένουν εύθραυστες». Με μεγάλη ανησυχία για τη διατήρηση της δυναμικής για τη μεταρρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών, οι ηγέτες της Ε.Ε. δεσμεύτηκαν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν μέτρα «για να δημιουργηθεί μεγαλύτερη σταθερότητα, διαφάνεια και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα».

Οι εκκλήσεις των ηγετών έγιναν, παρά τις πρόσφατες υποχωρήσεις στις διαπραγματεύσεις για την οδηγία Φερεγγυότητα II, ιδίως όσον αφορά στην απόρριψη της

πρότασης σύμφωνα με την οποία ad hoc ομάδες εθνικών εποπτικών αρχών θα ελέγχουν διασυννοριακές ασφαλιστικές εταιρείες σε μια φιλόδοξη «πρότυπη ομάδα υποστήριξης εποπτείας». Με τους Υπουργούς οικονομικών της Ε.Ε. να έχουν υποστεί ένα τεράστιο πλήγμα για την οδηγία Φερεγγυότητα II, η προσοχή στις Βρυξέλλες στρέφεται πλέον προς μια ομάδα υψηλού επιπέδου, που συστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο. Η ομάδα, με επικεφαλής τον πρώην διευθύνοντα σύμβουλο του ΔΝΤ Jacques De Larosière, αναμένεται να παρουσιάσει τις πρώτες συστάσεις στο επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου. Ο De Larosière έχει υιοθετήσει μια επιφυλακτική προσέγγιση για την αμφιλεγόμενη ιδέα για έναν και μοναδικό επιβλέποντα για την Ε.Ε. Ωστόσο, είναι βέβαιο πως το έργο του θα κατακριθεί έντονα αν αποτύχει να προτείνει μια φιλόδοξη λύση στο μακροχρόνιο ζήτημα της εποπτείας των διασυννοριακών ομίλων.

Τα συμπεράσματα της ομάδας υψηλού επιπέδου θα χρησιμεύσουν ως βάση για την αναμενόμενη κοινή θέση της Ε.Ε. της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής εποπτείας πριν από το επόμενο έτος, εν όψει της συνάντησης της Συνόδου Κορυφής του G20 στο Λονδίνο, που έχει προγραμματιστεί για τις 2 Απριλίου 2009. Η συνεδρίαση θα είναι η δεύτερη συγκέντρωση των εκπροσώπων των διεθνώς πιο βιομηχανικών χωρών και αποτελεί τη συνέχεια του Bretton Woods. Η διάσκεψη κορυφής του Λονδίνου θα είναι η πρώτη συνάντηση του G20 με τη συμμετοχή του νέου Προέδρου των ΗΠΑ, Barack Obama.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι «το Συμβούλιο καλείται να οργανώσει την προετοιμασία των εργασιών αυτών από κοινού με την Επιτροπή και το θέμα μιας έκθεσης προόδου για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, την άνοιξη του 2009, ενόψει της προσεχούς συνόδου κορυφής στις 2 Απριλίου του 2009 στο Λονδίνο». Η μεταρρύθμιση οργανισμών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και των λογιστικών προτύπων συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Το πακέτο των κλιματολογικών αλλαγών και οι εκπομπές άνθρακα.

Ενώ ο στόχος για τη μείωση κατά 20% του CO₂ δεν αμφισβητήθηκε από τις χώρες της Ε.Ε., επισημαίνεται στα διάφορα ευρωπαϊκά δίκτυα ενημέρωσης (όπως το euobserver και το euraactiv) ότι η συμφωνία για το πακέτο περιλαμβάνει αρκετές ρυθμίσεις που έχουν ως στόχο να μειώσουν το κόστος συμμόρφωσης με το σχέδιο καθώς και τους κινδύνους για τις βαριές βιομηχανίες της Ένωσης και τους τομείς παραγωγής ενέργειας που εξαρτώνται από ορυκτά καύσιμα. Εντωμεταξύ, θα έπρεπε να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τις εκχωρήσεις στις εκπομπές για τις χώρες που δεν ανήκουν στην Ε.Ε., που φτάνουν πάνω από το 70% των εγχώριων υποχρεώσεων εκπομπών. Οι υπέρμαχοι ενός πιο αυστηρού καθεστώτος σχετικά με τα αέρια του θερμοκηπίου ήταν αντίθετοι με το αποτέλεσμα της Συνόδου Κορυφής και υπάρχουν ανησυχίες ότι η άμβλυνση του πακέτου μέτρων της Επιτροπής θα έχει διεθνή αντίκτυπο.

Ο Πρόεδρος της Ε.Ε. ζήτησε από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής να συμπορευτούν με την Ε.Ε. σε αυτήν την παγκόσμια πρωτοβουλία. Υποστηρίχθηκε ότι ο Nicolas Sarkozy καρπώθηκε την επιτυχία ότι είχε συμβάλει στη δημιουργία του απαραίτητου momentum για την επίτευξη συμφωνίας για ένα τόσο μεγάλο πακέτο σε χρόνο ρεκόρ. Από την άλλη πλευρά, είχε «ρίξει» την ιδέα της σύγκλησης μιας έκτακτης συνόδου στις 27 Δεκεμβρίου εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απορρίψει τη συμφωνία. Ο Ευρωπαίος Επίτροπος José Manuel Barroso εμφανίστηκε ευχαριστημένος με τη δήλωση που περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία, η

Ευρώπη πέρασε το τεστ της αξιοπιστίας. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Hans-Gert Pöttering προειδοποίησε, όμως ότι η συμφωνία στο Συμβούλιο δεν αποτελεί ακόμη την τελευταία λέξη, δίνοντας έμφαση στην ανάγκη έγκρισης της συμφωνίας από το ΕΚ.

Η ευρωπαϊκή βιομηχανία και ο τομέας παραγωγής ενέργειας στην Ανατολική Ευρώπη είναι οι δύο μεγάλοι νικητές από τις συζητήσεις μεταξύ των ηγετών της Ε.Ε. για το πακέτο σχετικά με τις κλιματολογικές αλλαγές. Οι ηγέτες της Ε.Ε. εκφράζουν την ικανοποίησή τους ότι, παρά τις σκληρές διαπραγματεύσεις που έλαβαν χώρα, δεσμεύθηκαν να διατηρήσουν τον αρχικό τους στόχο για μείωση 20% των εκπομπών άνθρακα και για βελτίωση της ενεργειακής ικανότητας της τάξης του 20%, και τα δύο έως το 2020. Όμως, στην πορεία προς το 2020, έχουν αλλάξει πολλά και έγιναν πολλές παραχωρήσεις που ζήτησαν κράτη, όπως η Γερμανία και η Πολωνία για λογαριασμό του τομέα της βιομηχανίας και της παραγωγής ενέργειας. Η Γερμανία, η καρδιά της βιομηχανίας της Ευρώπης, εκφράζει την ανησυχία ότι τομείς παραγωγής ενέργειας, όπως η τσιμεντοβιομηχανία και η χαλυβουργία, θα πληγούν από το σύστημα εμπορίας εκπομπών, στο πλαίσιο του οποίου θα κληθούν να πληρώσουν για όλες τις άδειες εκπομπής διοξειδίου άνθρακα, από το 2013. Μια τέτοια εξέλιξη θα ανάγκαζε τις εταιρείες να μετακινηθούν εκτός Ε.Ε. Σύμφωνα με έρευνες περιβαλλοντολόγων, οι διαρροές του άνθρακα είναι ένα συχνό φαινόμενο. Η συμφωνία προβλέπει ότι θα δίνονται άδειες εκπομπής αερίων δωρεάν για τους τομείς που παρουσιάζουν σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα. Ως σημαντικός κίνδυνος καθορίζεται η παραγωγή να αυξάνει κατά 5% το κόστος, με το 90% των βιομηχανιών να εντάσσονται σε αυτήν την κατηγορία. Το προαπαιτούμενο είναι αυτές οι εταιρείες να χρησιμοποιούν την πιο καθαρή διαθέσιμη τεχνολογία για τη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, σύμφωνα με τις τιμές που έχουν καθιερωθεί από τα ίδια τα κράτη μέλη μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για αυτούς που δεν κινδυνεύουν από διαρροή άνθρακα, τα τέσσερα πέμπτα των αδειών εκπομπών θα δοθούν δωρεάν το 2013 και θα φθάσουν στο 30% το 2020. Μόνο το 2025 όλες αυτές οι άδειες θα δοθούν σε πλειστηριασμό. Η Πολωνία που παράγει το 90% της ενέργειάς της από άνθρακα και το μεγαλύτερο μέρος της Ανατολικής Ευρώπης ήταν λιγότερο ανήσυχη για τα αποτελέσματα του συστήματος εμπορίας εκπομπών για τις βιομηχανίες από ό,τι ήταν για τη μαζική αύξηση από το σύστημα της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας. Ως παραχώρηση στα ανατολικά κράτη, οι ευρωπαίοι ηγέτες συμφώνησαν να κάνουν πλειστηριασμό μόνο για το 30% των αδειών για μόλυνση από τις εταιρείες παραγωγής ηλεκτρισμού. Έως το 2020 όλες οι άδειες εκπομπών θα δίνονται μέσω πλειστηριασμού. Ως επιπλέον παραχώρηση για την Ανατολική Ευρώπη, το 12% των αδειών εκπομπών θα δοθούν σε αυτές τις χώρες. Όμως, το μεγαλύτερο μέρος της μείωσης των εκπομπών δε θα γίνει στην Ευρώπη. Όσοι μολύνουν, θα μπορούν να συνεχίζουν να εκπέμπουν αλλά μέσω των μηχανισμών του Πρωτοκόλλου του Κυότο πληρώνουν για άλλους στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Οι αναπτυξιακές ΜΚΟ υποστηρίζουν ότι η Ε.Ε. είχε ουσιαστικά εγκαταλείψει τη δέσμευσή της να αλλάξει από 20% σε 30% τη μείωση των εκπομπών, αν υπάρξει μια άλλη διεθνής συμφωνία με παρόμοιες ρυθμίσεις για περικοπές. Σύμφωνα με Matt Grainger της Oxfam, ο στόχος του 20% είναι μια αυταπάτη: η Ευρώπη δεν πρόκειται να ολοκληρώσει το στόχο της με εγχώριες περικοπές.

Nicolas Sarkozy: Η ισχυρή Ε.Ε. βασίζεται σε ισχυρά έθνη.

Σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, η Γαλλική Προεδρία είναι πολύ επιτυχημένη και ο Γάλλος Πρόεδρος είναι ένας δυναμικός και αποτελεσματικός Πρόεδρος της Ε.Ε. Στην ομιλία του (16/12/2008) στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ο απερχόμενος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Ε.Ε. Nicolas Sarkozy τάχθηκε υπέρ μιας Ευρώπης που θα βασίζεται σε ισχυρά έθνη και αντιτάχθηκε σε μια ομοσπονδιακή Ευρώπη. Υποστήριξε ότι όλες οι χώρες στο πλαίσιο της Ε.Ε. είχαν τα ίδια δικαιώματα αλλά όχι τις ίδιες ευθύνες. Ο Nicolas Sarkozy επεσήμανε ότι μια ισχυρή Ευρώπη δεν μπορεί να οικοδομηθεί σε αδύναμα έθνη, «Η Ευρώπη είναι ισχυρή όταν βασίζεται σε ισχυρά και υπεύθυνα έθνη... Είναι λάθος να πιστεύουμε ότι χρειαζόμαστε αδύναμα έθνη για να οικοδομήσουμε μια ισχυρή Ευρώπη. Επιπλέον, προκειμένου να οικοδομήσουμε μια περισσότερο πολιτική Ευρώπη πρέπει να ξεκαθαριστεί ότι όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα». Ο Γάλλος Πρόεδρος αναφέρθηκε, επίσης, στην ενίσχυση των εξουσιών του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τονίζοντας ότι θα πρέπει να είναι δραστήριος και να ενεργεί προληπτικά και αντιδραστικά. Επεσήμανε ότι όσο μεγαλύτερη γίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τόσο πιο ισχυρός θα πρέπει να γίνει και ο Πρόεδρός της προκειμένου να ενισχύσει το ρόλο του εναρμονιστή. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Ε.Ε. εξέφρασε την πεποίθησή του ότι μια Επιτροπή χωρίς ένα Γάλλο και Γερμανό εκπρόσωπο δε θα είχε κανένα νόημα και ότι θα ήταν απερίσκεπτο να απορριφθεί η αρχή του ενός Επιτρόπου ανά κράτος μέλος, σε συνδυασμό με την εγκατάλειψη της εξαμήνης Προεδρίας της Ε.Ε., όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη της Λισσαβόνας. Υποστήριξε ότι μια Ευρώπη όπου παύουν τα κράτη μέλη να ασκούν την Προεδρία της Ε.Ε. και, επιπλέον, εγκαταλείπουν τη δυνατότητα να έχουν έναν Επίτροπο, δεν είναι το όραμα της δικής του Ευρώπης. Ο Nicolas Sarkozy παραδέχθηκε ότι απόλαυσε τους τελευταίους έξι μήνες υποστηρίζοντας ότι, όταν κάποιος έχει την ευκαιρία για έξι μήνες να μάθει και να επιλύσει τα προβλήματα των 27 εθνών, μαθαίνει να έχει ανοχή, να έχει ανοικτό πνεύμα και να κατανοεί την Ευρώπη.

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός τύπος

Έντονη αναφορά στην παγκόσμια οικονομική κρίση γίνεται από τον αγγλικό τύπο. Άνοδο εμφανίζει η δημοτικότητα του πρωθυπουργού Gordon Brown, παρά την οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Βρετανία, σύμφωνα με μηνιαία δημοσκόπηση της Populus: οι Συντηρητικοί έχουν χάσει δύο ποσοστιαίες μονάδες φθάνοντας το 39%, οι Εργατικοί βρίσκονται στο 35% και οι Φιλελεύθεροι Δημοκράτες ενισχύονται κατά μια ποσοστιαία μονάδα στο 17%. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου, η δημοτικότητα του Gordon Brown αυξήθηκε, μετά την ανακοίνωση του Υπουργού Οικονομικών για τη χορήγηση πακέτου ενίσχυσης 20 δισεκατομμυρίων λιρών για τη στήριξη της βρετανικής οικονομίας, τον Νοέμβριο 2008. Συγκεκριμένα σε ότι αφορά στους χειρισμούς σε θέματα οικονομίας, ο Gordon Brown προτιμάται με ποσοστό 40% έναντι 31%, με άνοδο έξι ποσοστιαίων μονάδων.

Τονίζεται στα δημοσιεύματα, ότι ο Gordon Brown ανακοίνωσε νέα μέτρα για την προστασία των δανειοληπτών που βρίσκονται σε δύσκολη θέση, ανάμεσα τους και ένα μέτρο που θα επιτρέψει σε αυτούς που έχουν λάβει ενυπόθηκα δάνεια και έχουν χάσει τη δουλειά τους να αναστείλουν έως και για δυο χρόνια την πληρωμή των τόκων. Αυτό το

τελευταίο μέτρο, αφορά τα στεγαστικά δάνεια μέγιστου ποσού 400.000 λιρών, και το κόστος τους θα αναληφθεί από το κράτος. Θα εφαρμοστεί στους ανέργους, που μπορούν ήδη να λάβουν βοήθεια για την πληρωμή των τόκων τους επί 13 εβδομάδες, αλλά επίσης και για ορισμένα νοικοκυριά που υφίστανται μια προσωρινή μείωση των εισοδημάτων τους.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου η βρετανική κυβέρνηση ανακοίνωσε αρκετά μέτρα για να βοηθήσει τους δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν δυσκολία και να περιορίσει τις κατασχέσεις κατοικιών, που έχουν αυξηθεί πολύ μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Άσκησε επίσης πίεση στις τράπεζες, πολλές από τις οποίες εθνικοποιήθηκαν πλήρως ή εν μέρει, για να φανούν πιο διαλλακτικές με τα νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και να εφαρμόσουν ταχέως και πλήρως τις μειώσεις των ποσοστών των τόκων όπως αυτές αποφασίστηκαν από την Τράπεζα της Αγγλίας.

Αναφορά στον αγγλικό τύπο γίνεται και στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής της Ομάδας των 20 μεγάλων βιομηχανικών και οικονομικά αναδυόμενων χωρών (G20) για τη χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία θα διεξαχθεί στις 2 Απριλίου 2009, στο Λονδίνο. Σύμφωνα με δηλώσεις του Gordon Brown, η Σύνοδος θα είναι αφιερωμένη στα μεγάλα ερωτήματα σχετικά με τις οικονομικές δράσεις που είναι απαραίτητες, ενώ θα παραβρεθεί και ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ. Στο μεταξύ, ο διοικητής της ΕΚΤ, Jean-Claude Trichet, έδωσε έμφαση στην τήρηση των δημοσιονομικών κανόνων σε συνέντευξή του στη βρετανική εφημερίδα «Financial Times», υπογραμμίζοντας ότι οι Ευρωπαίοι διαμορφωτές πολιτικής δεν θα πρέπει να παραβιάσουν τους κανονισμούς κάθε φορά που παρουσιάζουν έκτακτα μέτρα διάσωσης των οικονομιών. Αναλυτικά, ανέφερε πως οι οικονομολόγοι τοποθετούν το ΑΕΠ στο εύρος του -1% με 0% για το σύνολο του 2009 και στο 0,5%-1,5% το 2010. Παράλληλα, ο πληθωρισμός αναμένεται να διαμορφωθεί στο 1,1%-1,7% το 2009 και στο 1,5%-2,1% του 2010, δηλαδή ανάλογα με το στόχο της ΕΚΤ, αλλά κάτω από το όριο του 2%. Ωστόσο, τόνισε πως υπάρχουν λόγοι για να θεωρεί ότι θα αρχίσει η ανάκαμψη της οικονομίας στο δεύτερο εξάμηνο του 2009, αν και επανέλαβε πως υπάρχει εξαιρετικά υψηλή αβεβαιότητα για τις επιδόσεις της οικονομίας. Ο Jean-Claude Trichet επισήμανε πως οι κίνδυνοι ανοδικής απόκλισης του πληθωρισμού έχουν περιοριστεί και πως η κάμψη στην εγχώρια ζήτηση της Ευρωζώνης θα είναι επίμονη. Τέλος στον αγγλικό τύπο γίνεται αναφορά στο ότι η Βρετανία θα αναλάβει από τον Ιανουάριο 2009 την προεδρία του G20.

- Warner J, "Despite the economic downturn, the 'weightless economy' offers our best hope for the future", The Independent, 5/12/2008
- Atkins R, "Trichet warns of fiscal indiscipline", Financial Times, 15/12/2008
- King S, "In rush to embrace Keynes, are we forgetting the vital role of markets?", The Independent, 8/12/2008
- Barber T, "Barroso urges EU and Obama to forge common response to economic crisis", Financial Times, 10/12/2008
- "European unity carries a price", Financial Times, 14/12/2008
- Barber T, "Europe's fiscal risks", Financial Times, 11/12/2008

Γαλλικός τύπος

Ο Γαλλικός τύπος επισημαίνει ότι η συμφωνία για τις κλιματολογικές αλλαγές δεν επιτεύχθηκε μετά από εξαντλητικές διαπραγματεύσεις αλλά μέσα σε 13 ώρες. Οι

Ευρωπαίοι κατάφεραν να αποφασίσουν ένα σχέδιο συντονισμού της οικονομικής αναζωογόνησης : οι Βρετανοί και οι Ισπανοί υποστηρίζουν τη ζήτηση ενώ οι Γάλλοι και οι Γερμανοί δίνουν μεγαλύτερο βάρος στην προσφορά. Επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα της Γαλλικής Προεδρίας είναι καλύτερα από ό,τι συνήθως, και οι ευρωπαίοι ηγέτες είναι ευχαριστημένοι, καθώς βγήκαν από την αδράνεια.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου, από την 1η Ιανουαρίου 2009, η Ευρώπη μπορεί να πέσει πάλι σε λήθαργο ελλείψει ηγεσίας, καθώς η προεδρία θα ασκείται από τους ευρωσκεπτικιστές Τσέχοι και η Συνθήκη της Λισαβόνας έχει παγώσει έως το δεύτερο δημοψήφισμα της Ιρλανδίας. Ωστόσο, ορισμένα επιτεύγματα είναι αδιαμφισβήτητα. Η Ε.Ε. ξεπερνά τα τραύματά της μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001, όταν ήταν διηρημένη για τον πόλεμο στο Ιράκ και το σύμφωνο σταθερότητας. Η κρίση στη Γεωργία και η οικονομική κρίση έκανε την Ε.Ε. να νιώθει περισσότερο ενωμένη. Η Γαλλία αισθάνεται σαν στο στίτι της και πάλι στην Ευρώπη, μετά τη Νίκαια το 2000. Οι Jacques Chirac και Lionel Jospin δεν ήταν σε θέση να προετοιμάσουν την Ε.Ε. για τη διεύρυνση προς την Ανατολή. Οκτώ χρόνια αργότερα, η γαλλική διαμάχη σχετικά με τη διεύρυνση έκλεισε: τα νέα μέλη της Ε.Ε. δεν εμπόδισαν την πολιτική βούληση του Παρισιού, το οποίο έδωσε σε αντάλλαγμα υποσχέσεις στον ατλαντικό σύμμαχο.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου, αυτή η νεογκολίστικη διακυβερνητική επανάσταση επιταχύνει την υποβάθμιση της Επιτροπής. Ο Nicolas Sarkozy επιθυμεί να περιορίσει το ρόλο της Επιτροπής σε θεματοφύλακα των Συνθηκών. Επισημαίνεται και η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για διατήρηση μιας πληθωρικής Ε. Επιτροπής, που απαρτίζεται από έναν Επίτροπο ανά κράτος, μια σύνθεση που είναι αντίθετη με μια ομοσπονδιακή Ευρώπη.

Αναφορικά με την ομιλία του Nicolas Sarkozy στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου αναφέρουν ότι η Γαλλική Προεδρία οργάνωσε όλες τις προσπάθειες σύμφωνα με δύο αρχές: ο κόσμος χρειάζεται μια ισχυρή Ευρώπη την οποία δεν μπορούμε να έχουμε αν η Ευρώπη είναι διαλυμένη. Σε προσωπικό επίπεδο τόνισε ότι αγάπησε τα καθήκοντά του ως Προέδρου του Συμβουλίου της Ε.Ε. Υπενθύμισε ότι «τα προβλήματα πρέπει να επιλυθούν τώρα. Αυτό που εμποδίζει την λήψη των αποφάσεων είναι η έλλειψη θάρρους». Αναφορικά με την κρίση στη Γεωργία το πνεύμα της Γαλλικής Προεδρίας ήταν και είναι να σταματήσει πόλεμο, ο οποίος πράγματι απεφεύχθη. Ως προς την οικονομική κρίση, ο Nicolas Sarkozy τόνισε ότι αν δεν αναλάβει η Ευρώπη τις ευθύνες της, θα βρεθούμε αντιμέτωποι με τη χρεοκοπία μιας σειράς χωρών. Διαβεβαίωσε ότι έχει απόλυτη εμπιστοσύνη στην Προεδρία της Τσεχίας «για την εξασφάλιση της συνέχειας». Η προεδρία πραγματοποιήθηκε εν μέσω των διεθνών γεγονότων που έχουν διαταράξει το ρυθμό του έργου μας, είπε ο Νικολά Σαρκοζί.

- Cohn-Bendit D., « Sarkozy a redonné un peu de crédibilité à la France en Europe », Le Monde, 16/12/2008
- Leparmentier, « M. Sarkozy a orchestré un retour de l'Europe des Etats », Le Monde, 13/12/2008
- Wallaert O., « Sarkozy: la présidence européenne m'a changé », Le Figaro, 16/12/2008

Γερμανικός τύπος

Γεμάτη ήταν η ατζέντα της τελευταίας Συνόδου Κορυφής της ΕΕ στο εξάμηνο της Γαλλικής Προεδρίας. Η Γαλλική Προεδρία έφθασε στο τέλος της και ο πάντα φιλόδοξος Γάλλος Πρόεδρος Nicolas Sarkozy ήθελε να λάβει αποφάσεις σε τρία βασικά ζητήματα: την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας, την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και την πρόοδο της Συνθήκης της Λισαβόνας. Τελευταία του ευκαιρία για την επίτευξη των φιλόδοξων αυτών στόχων ήταν η Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες. Το Ευρωπαϊκό αυτό Συμβούλιο είχε ιδιαίτερη σημασία και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Jose Manuel Barroso δήλωσε σχετικά: «Πρόκειται ενδεχομένως για την σημαντικότερη Σύνοδο των τελευταίων ετών. Θεωρώ ότι είναι η πιο κρίσιμη Σύνοδος, στην οποία λαμβάνω μέρος ως Πρόεδρος της Επιτροπής. Είναι ένα τεστ για την Ευρώπη». Η μεγάλη πρόκληση για τους «27» στις Βρυξέλλες ήταν κατά πόσο θα πετύχουν να συνδυάσουν εθνικά με ευρωπαϊκά ή ακόμα και παγκόσμια συμφέροντα. Αναμφίβολα η Ε.Ε. έδειξε να συμφωνεί με μια κοινή απάντηση στην κρίση του οικονομικού συστήματος. Στο τραπέζι των πρωθυπουργών και αρχηγών κρατών βρέθηκε το πακέτο Barroso για την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας ύψους 200 δις ευρώ, στο οποίο όμως συνυπολογίζονται τα οικονομικά πακέτα των χωρών-μελών. Έτσι για παράδειγμα η Γερμανία διαθέτει 32 δις ευρώ και η Γαλλία 26. Ως γνωστόν η Γερμανίδα Καγκελάρια Angela Merkel είναι ιδιαίτερα επιφυλακτική όταν γίνεται συζήτηση για περαιτέρω οικονομικές ενισχύσεις και δηλώνει ότι η Γερμανική κυβέρνηση θα αποφανθεί για νέα οικονομικά μέτρα εντός του 2009 και όχι νωρίτερα, παρά την πίεση που δέχεται από τις Βρυξέλλες, το Λονδίνο και το Παρίσι. Η Γερμανίδα Καγκελάρια πιστεύει ότι η οικονομική κρίση είναι σοβαρή. Πέραν αυτού θεωρεί επιτακτική την ανάγκη ανάκαμψης της οικονομίας. Για το λόγο αυτό προχώρησε στη λήψη μέτρων στήριξης της γερμανικής οικονομίας.

Ο Nicolas Sarkozy βρήκε κοινό παρονομαστή στους φιλόδοξους στόχους που είχε θέσει η Γαλλική Προεδρία. Η Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε. ολοκληρώθηκε με ένα κοινό αναπτυξιακό πρόγραμμα για την Ε.Ε. και με βήματα προόδου στη διαδικασία επικύρωσης της συνθήκης της Λισαβόνας. Για το πακέτο του κλίματος οι διαφωνίες ήταν σημαντικές, αλλά και σε αυτό υπήρξε στο τέλος σύγκλιση. Σε αυτό βοήθησε η Γερμανίδα καγκελάρια που δε θα ήθελε να μείνει στην ιστορία ως η αρχηγός κρατών που μπλόκαρε μια συμφωνία. Η Γερμανία μετακινήθηκε αρκετά κυρίως στο ζήτημα του πώς θα αντιμετωπίσουμε τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Για τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης συμφωνήθηκαν ελαστικότερες ρυθμίσεις. Επιπρόσθετα θα ενισχυθούν από το 2013 μέσα από ένα ταμείο αλληλεγγύης για το κλίμα με ένα δώρο 12% στα δικαιώματα για εκπομπές ρίπων. Αυτή η ρύθμιση από την οποία επωφελείται κυρίως η Πολωνία σημαίνει επιπρόσθετη οικονομική επιβάρυνση για τα πλούσια κράτη, όπως η Γερμανία. Πάντως περιβαλλοντικές οργανώσεις έχουν αμφιβολίες, αν με τη συμφωνία αυτή η Ε.Ε. θα πετύχει τους στόχους που έχει θέσει για μείωση κατά 20% των ρίπων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου μέχρι το 2020. Στο θέμα του αναπτυξιακού πακέτου, εγκρίθηκε η πρόταση της Επιτροπής για 200 δις ευρώ, δηλαδή περίπου το 1,5% του ΑΕΠ. Με το 1,5% έχει ήδη συμφωνήσει η Γερμανία, η οποία έχει δρομολογήσει ήδη ένα τέτοιο πακέτο και γίνονται διαβουλεύσεις για αναγκαία ενδεχομένως, επιπρόσθετα βήματα. Τέλος, οι Ευρωπαίοι ηγέτες θέλουν με κάθε τρόπο να περισώσουν τη Συνθήκη της Λισαβόνας κάνοντας παραχωρήσεις στην Ιρλανδία ενόψει του δεύτερου δημοψηφίσματος το επόμενο έτος.

- “EU beschließt Milliarden-Pake”, Die Zeit, 12/12/2008
- “Klima, Konjunktur und ein Angebot an Irland”, Die Welt, 13/12/2008
- “Kompromisse über Klima- und Konjunkturpake”, Frankfurter Allgemeine Zeitung, 13/12/2008
- Croll Hannelore, Schiltz Christoph, “Merkel setzt Gratis-Zertifikate für deutsche Industrie durch”, Die Welt, 12/12/2008

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ, ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ Ε.Ε.

(Για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών).

Επιλογή από ευρύτερο κείμενο που παραδόθηκε το Δεκέμβριο 2008.

Την ομάδα έργου συντονίζει ο Νίκος Κουτσιαράς.

«Η Ελληνική οικονομία 02/08»³, IOBE, Οκτώβριος 2008

Το αρνητικό διεθνές οικονομικό κλίμα, όπως άρχισε να διαμορφώνεται από τα τέλη του 2007, προκαλεί σημαντικές απώλειες, ιδιαίτερα, στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου. Ο πληθωρισμός συνέχισε την ανοδική του πορεία, τόσο στις ανεπτυγμένες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες, εξαιτίας της αύξησης των τιμών των καυσίμων, των εμπορευμάτων και των τροφίμων. Η αβεβαιότητα για το μέλλον και οι προς τα κάτω αναθεωρήσεις των ρυθμών ανάπτυξης είναι δύο επιπλέον χαρακτηριστικά του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος.

Το αρνητικό διεθνές οικονομικό περιβάλλον επηρεάζει αμφότερες τις οικονομίες της ευρωζώνης και της ΕΕ-27. Χαρακτηριστικά αναφέρονται τα αυστηρότερα κριτήρια χορηγήσεων δανείων από τις τράπεζες, η μείωση των κατασκευαστικών αδειών, η υποχώρηση των τιμών των κατοικιών και η διατήρηση του πληθωρισμού σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Οι διεθνείς οργανισμοί, επίσης, έχουν αναθεωρήσει, προς τα κάτω, τους ρυθμούς μεγέθυνσης.

Στην **Ελλάδα**, το διεθνές οικονομικό περιβάλλον έχει επηρεάσει δυσμενώς τις προσδοκίες των επιχειρήσεων και των καταναλωτών, με κύριο χαρακτηριστικό την έντονη αβεβαιότητα. Ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, το 2008, αναμένεται να προσεγγίσει το 3,5%, υψηλός για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, αλλά χαμηλότερος από τον προηγούμενο χρόνο. Η εγχώρια ζήτηση, αν και αποδυναμωμένη, αναμένεται να αποτελέσει και φέτος τον κινητήριο μοχλό της **ελληνικής** οικονομίας, ενώ η μικρή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού αναμένεται να τονώσει την κατανάλωση.

Η **ελληνική** οικονομία δεν φαίνεται να πλήττεται σημαντικά, μέχρι στιγμής, από τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση, καθώς οι περισσότερες τράπεζες απέφυγαν τις εκτεταμένες τοποθετήσεις σε επισφαλή τραπεζικά προϊόντα. Επιπλέον, οι επιπτώσεις της κρίσης φαίνεται ότι μετριάστηκαν από το γεγονός ότι η **ελληνική** οικονομία παραμένει εσωστρεφής, καθώς το εξωτερικό της εμπόριο αποτελεί χαμηλό ποσοστό του ΑΕΠ. Υπάρχει κίνδυνος αναταράξεων, όμως, αν οι γειτονικές οικονομίες με τις οποίες η **Ελλάδα** διατηρεί σημαντικές οικονομικές σχέσεις, εισέλθουν σε φάση ύφεσης.

³ www.iobe.gr/media/elloik/03final.pdf

Εκτός από τη διεθνή οικονομική κρίση, η **ελληνική** οικονομία επηρεάζεται και από την εξασθένηση εγχώριων παραγόντων που τροφοδοτούσαν την άνοδο τα προηγούμενα χρόνια. Συνεπώς, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της **ελληνικής** οικονομίας, όπως είναι η χαμηλή ανταγωνιστικότητα, οι υστερήσεις του εκπαιδευτικού συστήματος, η αναποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης, οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, η πολυνομία και η εσωστρέφεια. Επίσης, εντοπίζονται αδυναμίες της οικονομικής πολιτικής, όπως είναι η αντίφαση ανάμεσα στις μακροπρόθεσμες ανάγκες της **ελληνικής** οικονομίας και τις επιλογές που επιβάλλονται, ορισμένες φορές, από τη συγκυρία. Δηλαδή, μέτρα που αναλαμβάνονται μεμονωμένα μπορεί να κρίνονται αναγκαία, αλλά δεν εντάσσονται σε μια γενικότερη στρατηγική που θα προωθήσει συντονισμένα μια νέα προοπτική ανάπτυξης.

Σημαντικό πρόβλημα της **ελληνικής** οικονομίας είναι η οικονομική διαχείριση και, πιο συγκεκριμένα, η απόκλιση των ρυθμών αύξησης των φορολογικών εσόδων και των πρωτογενών δαπανών, σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί στον προϋπολογισμό. Σημειώνεται, στην έκθεση, η σημαντική υστέρηση στην είσπραξη των φορολογικών εσόδων, αλλά και το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός του 2008 είχε κριθεί φιλόδοξος από το IOBE, όπως και ότι οι προβλέψεις στις οποίες είχε στηριχθεί ήταν υπεραισιόδοξες. Συνεπώς, η δημοσιονομική προσαρμογή θα πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό στόχο της **ελληνικής** κυβέρνησης, καθώς όχι μόνο κινδυνεύει να παραβιάσει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, αλλά κυρίως γιατί το έλλειμμα του δημόσιου τομέα συμβάλλει στη μείωση των εθνικών αποταμιεύσεων και τη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Το IOBE κρίνει θετικά τα πρόσφατα φορολογικά μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση, καθώς συμβάλουν στην αύξηση της διαφάνειας και τη βελτίωση του τρόπου σύνταξης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού. Αναγνωρίζεται το γεγονός ότι τα μέτρα αυτά υπαγορεύονται από τις ανάγκες της συγκυρίας, ενώ δεν θα πρέπει να παραβλέπεται το γεγονός ότι ορισμένες ρυθμίσεις, ίσως, να έχουν σημαντικές παρενέργειες, οι οποίες ενδεχομένως να περιορίσουν και την εισπρακτική τους αποτελεσματικότητα. Επιφυλάξεις διατυπώνονται, μεταξύ άλλων, σχετικά με την κατάργηση του αφορολογήτου ορίου για τους ελεύθερους επαγγελματίες, τη δυνατότητα περαίωσης εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων, καθώς υποσκάπτουν την αξιοπιστία του φορολογικού συστήματος και δυσχεραίνουν την προσπάθεια εκσυγχρονισμού του.

Σημαντικό πρόβλημα της **ελληνικής** οικονομίας είναι και ο υψηλός ρυθμός πληθωρισμού, εξαιτίας της αύξησης του κόστους της ενέργειας και των καυσίμων, η οποία οδηγεί σε άνοδο των τιμών σε αγαθά και υπηρεσίες. Το πρώτο οκτάμηνο, ο πληθωρισμός κινείται στο 4,6%, ενώ σε ετήσια βάση αναμένεται να προσεγγίσει το 4,3%, διατηρώντας απόκλιση από την Ευρωζώνη, της τάξεως της μίας εκατοστιαίας μονάδας.

Πίνακας 1:
Η Κατάταξη της Ελλάδας ως προς την Ευκολία στην...

	Ελλάδα	Ελλάδα 2007
Επιχειρηματική λειτουργία	96	106
Έναρξη επιχείρησης	133	150
Αδειοδότηση κατασκευής εγκαταστάσεων	45	46
Προσλήψεις-απολύσεις προσωπικού	133	143

Διαχείριση ιδιοκτησίας	101	96
Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	109	102
Προστασία επενδυτών	150	161
Πληρωμή φόρων	62	94
Διασυνοριακές συναλλαγές	70	66
Εφαρμογή Συμβολαίων	85	84
Κλείσιμο επιχείρησης	41	41

Πηγή: World Bank, Doing Business 2009, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

Πίνακας 2:

Σύγκριση Προβλέψεων για Επιλεγμένους Οικονομικούς Δείκτες για τα Έτη 2007-2009 (σε Σταθερές Αγοραίες Τιμές 1995, Ετήσιες % Μεταβολές)

	ΥΠΟΙΟ			ΕΕ			ΟΟΣΑ			ΔΝΤ		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
ΑΕΠ	4,1	4,0	4,0	4,0	3,4	3,3	4,0	3,5	3,4	4,0	3,7	3,5
Ιδιωτική Κατανάλωση	3,2	3,5	3,4	3,4	3,1	3,0	3,2	2,8	2,8	;	;	;
Ακαθ.Επένδ.Παγίου Κεφ.	8,9	10,5	7,3	5,9	5,8	5,5	4,4	5,8	6,1	;	;	;
Ανεργία (%)	7,6	6,8	6,3	8,3	8,3	8,0	8,0	7,7	7,7	7,8	7,0	6,7
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (%ΑΕΠ)	-2,7	-1,6	-0,8	-2,8	-2,0	-2,0	-3,1	-2,1	-2,1	;	;	;
Ακαθ. Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	93,4	91,0	87,3	94,5	92,4	90,2	;	;	;	;	;	;

Πίνακας 3:

Ποσοστό Μακροχρόνιας Ανεργίας (% Ανέργων άνω των 12 Μηνών στο Σύνολο του Ενεργού Πληθυσμού)

	2004	2005	2006	2007
ΕΕ-27	4,2	4,1	3,7	3,1
ΕΕ-15	3,4	3,4	3,2	2,8
ΕΛΛΑΔΑ	5,6	5,1	4,8	4,1

Πίνακας 4:

Ενεργειακή Ένταση της Οικονομίας (Ακαθάριστη Κατανάλωση Ενέργειας ως προς ΑΕΠ-Σταθερές Τιμές 1995, kg Ισοδύναμου Πετρελαίου ανά 1000€)

	2001	2002	2003	2004	2005
ΕΕ-27	214,01	210,89	213,54	211,07	208,05
ΕΕ-15	191,35	188,42	189,48	187,65	184,85
ΕΛΛΑΔΑ	260,63	257,97	247,77	240,64	236,54

Πίνακας 5:

Δημόσιες Δαπάνες για Εκπαίδευση (%ΑΕΠ)

	2001	2002	2003	2004	2005
ΕΕ-27	4,94	5,06	5,14	5,07	5,03
ΕΕ-15	5,01	5,13	5,20	;	;
ΕΛΛΑΔΑ	3,47	3,55	3,58	3,84	3,98

Πίνακας 6:

Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (% Νοικοκυριών που Έχουν Δυνατότητα Πρόσβασης στο Διαδίκτυο)

	2003	2004	2005	2006	2007
ΕΕ-27	;	40	48	49	54
ΕΕ-15	43	45	53	54	59
ΕΛΛΑΔΑ	16	17	22	23	25

Πίνακας 7:

Κατανομή του Εισοδήματος (Δείκτης του Συνολικού Εισοδήματος του 20% του Πληθυσμού με τα Υψηλότερα Εισοδήματα ως προς το 20% του Πληθυσμού που με τα Χαμηλότερα Εισοδήματα)

	2002	2003	2004	2005	2006
ΕΕ-27	;	;	;	;	;
ΕΕ-15	;	4,6	4,8	4,8	4,7
ΕΛΛΑΔΑ	;	6,4	5,9	5,8	6,1

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- Βερέμης Θ, «Ατομική και συλλογική ευθύνη», 16/12/2008, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
- Ιωακειμίδης Π.Κ, «Βλέποντας την Ελλάδα απ' έξω», 12/12/2008, ΤΑ ΝΕΑ
- Ιωακειμίδης Π.Κ, «Ζοφερές παγκόσμιες τάσεις», 8/12/2008, ΤΑ ΝΕΑ
- Κουλουμπής Θ, «Κρατοκεντρική παγκοσμιοποίηση», 9/12/ 2008, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
- Μαραβέγιας Ν., «Η Διεθνής Οικονομική Κρίση και η Ελληνική Οικονομία», 27/11/2008, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.
- Ντόκος Θ, «Η αξιολόγηση της Αστυνομίας», 16/12/2008, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
- Ντόκος Θ., «Προβληματισμός για τον ελληνικό μηχανισμό ασφάλειας και δημόσιας τάξης», 9/12/2008, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
- Τσουκάλης Λ, «Η χώρα του «παρά-» 1/12/2008, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
- Τσουκάλης Λ, «Όσοι έβλεπαν την κρίση να έρχεται», 16/12/2008, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΞΕΝΟΣ

- “Ban Ki-moon: The way out of this economic crisis is to invest in a green future”, The Independent, 15/12/2008
- “EU begins Kosovo mission”, The Independent, 10/12/2008
- “European unity carries a price”, Financial Times, 14/12/2008
- “Germany has dispelled the myth of British-EU unity”, The Independent, 12/12/2008
- “The EU's new test in the Balkans”, The Independent, 10/12/2008
- Atkins R, Barber L, “Trichet says fiscal rules must be kept”, Financial Times, 15/12/2008
- Barber T, “Barroso urges EU and Obama to forge common response to economic crisis”, Financial Times, 10/12/2008
- Barber T, “EU sees states in east only as partners”, Financial Times, 3/12/2008
- Barber T, “Europe's fiscal risks”, Financial Times, 11/12/2008
- Barber T, “Europe's socialists: “free market failed”, Financial Times, 4/12/2008
- Barber T, “Ireland to vote again on Lisbon treaty”, Financial Times, 12/12/2008
- Barber T, “Sarkozy praised for bringing Brussels talks to agreement”, Financial Times, 15/12/2008
- Barber T, “Split widens over European recovery plan”, Financial Times, 2/12/2008
- Benoit B, “Berlin's next stimulus awaits Obama”, Financial Times, 15/12/2008
- Coonan C, “Crisis in the cradle of Chinese capitalism”, The Independent, 12/12/2008
- Cordon G, “Mandelson denies suggesting joining euro”, The Independent, 3/12/2008
- Davis T.H, “Corus: 'We will quit EU to avoid carbon regime'”, The Independent, 14/12/2008
- Desai T, “Sterling hits new record low against euro”, The Independent, 10/12/2008

- Dinmore G, Wright R, "Brussels urged to act on French rail advantage", Financial Times, 12/12/2008
- Elder M, "Putin forecasts *minimal losses* from finance crisis", The Independent, 4/12/2008
- Giles C, Atkins R, Chung J, "Markets braced for European rate cuts", Financial Times, 4/12/2008
- Grady S, "Big Question: Should Britain now consider joining the European single currency?", The Independent, 4/12/2008
- Grice A, "Ireland to hold second EU vote", The Independent, 12/12/2008
- Grice A, "EU accused of subsidising climate change after *watered-down* deal", The Independent, 13/12/2008
- Jones E., "Clubs will rue half-hearted Euro campaign", The Independent, 13/12/2008
- King S., "In rush to embrace Keynes, are we forgetting the vital role of markets?", The Independent, 8/12/2008
- King S., "In rush to embrace Keynes, are we forgetting the vital role of markets?", The Independent, 8/12/2008
- Leffly M., "UK and Germany in most rapid downturn, says forecast", The Independent, 7/12/2008
- MacDonald N., "EU deploys Kosovo mission", Financial Times, 10/12/2008
- McCarthy M., "Climate change: A battle for the planet", The Independent, 10/12/2008
- Meade G., "EU leaders agree climate change targets", The Independent, 12/12/2008
- Meade G., "Ireland under pressure to hold second EU poll", The Independent, 11/12/2008
- Morris N., "German minister ridicules Brown's recovery plan", The Independent, 11/12/2008
- Munchau W., "Complacency rules as time slips away", Financial Times, 15/12/2008
- Parker G., "Deal to keep Lisbon vote off political agenda", Financial Times, 13/12/2008
- Parker G., "London's hand in Irish second treaty vote", Financial Times, 13/12/2008
- Parker G., "Merkel hints at increase in stimulus", Financial Times, 11/12/2008
- Tait N., "EU approves Germany's revised bank aid plan", Financial Times, 13/12/2008
- Tait N., Hall B., "Brussels to make state aid rules more flexible", Financial Times, 2/12/2008
- Warner J, "Despite the economic downturn, the 'weightless economy' offers our best hope for the future", The Independent, 5/12/2008
- Warner J, "Lack of demand, not credit, is the problem now", The Independent, 9/12/2008
- Wise P, "Lisbon unveils economy boost", Financial Times, 13/12/2008
- Woodcock A, "New bid to sway Ireland over EU treaty", The Independent, 9/12/2008

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Adler-Nissen R., "**Behind the scenes of differentiated integration: circumventing national opt-outs in Justice and Home Affairs**", Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009

- Asdrubali P., Soyoung K., "**The Economic Effects of the EU Budget: A VAR Analysis**", Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 5, December 2008. Abstract: This article analyses the allocation, redistribution and stabilization role of the EU budget from 1976 to 2001. We use impulse responses from VAR models to infer the dynamic effect of a country's GNP on its disposable income – defined as GNP plus net EU budget transfers – both in the short run (stabilization) and in the long run (redistribution). In addition, we measure the allocation role of net budget transfers through their 'dynamic multiplier' effect on a country's GNP, circumventing the difficult task of estimating allocation via costs and benefits of trade flows. By disaggregating our data by sub-period and by budget component, we discover how diverse the above effects can be in different decades, for different budget programmes and for different Member States. Finally, our framework allows us to establish some additional stylized facts that help derive relevant economic relations and useful policy conclusions.
- Aspinwall M., "**NAFTA-ization: Regionalization and Domestic Political Adjustment in the North American Economic Area**", Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009
- Benassy-Quere A., Turkisch Edouard, "**The ECB Governing Council in an Enlarged Euro Area**", Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009
- Boin A., Paul 't H., McConnell A., "**Crisis exploitation: political and policy impacts of framing contests**", Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009
- Borras S., "**The Politics of the Lisbon Strategy: The Changing Role of the Commission**", West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009. Abstract: This article examines the politics of the Lisbon strategy before and after its major watershed reform in 2005, with particular attention to the role of the European Commission. Operating in an ambiguous partial delegation of power, the Commission changed from performing a strong administrative role in the 2000-04 period to performing a political role after 2005. The institutional analysis of this article combines contextual factors and internal factors for explaining this variation. The findings reveal that although internal factors play an important part in explaining change, they are highly related to contextual factors. More precisely, the ability of the Commission to unfold actively its ideological and normative leverage and unfold specific forms of procedural leverage after 2005 is highly related to the member states' decision to clarify the formal division of tasks between them and the Commission. In other words, situations of procedural ambiguity are not necessarily to the advantage of the Commission, since it does not invariably have the ability to use this ambiguity in its favour.
- Busemeyer R. M., "**Social democrats and the new partisan politics of public investment in education**", Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009
- Caporaso A. J., Min-hyung K., "**The dual nature of European identity: subjective awareness and coherence**", Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009. Abstract: We conceptualize European identity as a dual concept (subjective awareness and coherence) that contains both perceptual and behavioral components. We provide a set of indicators for European identity and analyze the data to assess changes in European identity over the last 50 years. Our goal is to offer a conceptual framework and method of assessing identity in an empirically sensitive way.

Our findings show that EU citizens have multiple identities of which EU identity is part and that there is strong evidence for the development of a coherent EU. We suggest that future research pay attention to a broader range of indicators than examined here.

- Cerna L., **"The varieties of high-skilled immigration policies: coalitions and policy outputs in advanced industrial countries"**, Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009
- Chari R., Heywood P., **"Analysing the Policy Process in Democratic Spain"**, West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009
- Clift B., **"The Second Time as Farce? The EU Takeover Directive, the Clash of Capitalisms and the Hamstrung Harmonization of European (and French) Corporate Governance"**, Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009
- De Vries C., **"The Impact of EU Referenda on National Electoral Politics: The Dutch Case"**, West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009. Abstract: This study deals with the issue of increasing contention regarding European matters in national arenas. Specifically, it focuses on the impact of European Union referenda on national elections. EU referenda have two important consequences for national politics: they increase inter-party conflict over Europe and gear up voters' salience to EU matters. In doing so, EU referenda allow voters to identify parties closest to them on the EU issue, thereby increasing the likelihood that they will vote for a party on the basis of EU attitudes (i.e. EU issue voting). These propositions are evaluated empirically in a quasi-experimental setting by comparing two parliamentary elections before and after the first Dutch EU referendum in 2005. The findings show that referenda indeed facilitate the development of EU issue voting. Consequently, the conclusions of this study are not only relevant to observers of Dutch politics, but also contribute to a larger debate within the field of EU studies.
- Dullien S., Sshwarzer D., **"Bringing Macroeconomics into the EU Budget Debate: Why and How?"**, Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009
- Filippaios F., Papanastassiou M., **"US Outward Foreign Direct Investment in the European Union and the Implementation of the Single Market: Empirical Evidence from a Cohesive Framework"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 5, December 2008. Abstract: In this article we investigate the determinants of US outward Foreign Direct Investment (FDI) in the European Union for the period 1982–2002. The data set allowed us to discern differences in the pattern of US FDI between EU core and EU periphery countries, as well as over different time periods during the last two decades. The results indicate that the US FDI pattern varies among different groups of countries and that there was a restructuring in multinational firms' investment activity after the implementation of the single market plan. Agglomeration factors, market size, qualified and productive labour and cost efficiency of local production seem to dominate in the location choice of US investors.
- Fink S., **"Churches as Societal Veto Players: Religious Influence in Actor-Centred Theories of Policy-Making"**, West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009
- Fleischer J., **"Power Resources of Parliamentary Executives: Policy Advice in the UK and Germany"**, West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009

- Gehring T., Kerler M., **"Institutional Stimulation of Deliberative Decision-Making: Division of Labour, Deliberative Legitimacy and Technical Regulation in the European Single Market"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 5, December 2008
- Gould A., **"Muslim Elites and Ideologies in Portugal and Spain"**, West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009
- Gravier M., **"The 2004 Enlargement Staff Policy of the European Commission: The Case for Representative Bureaucracy"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 5, December 2008
- Hicks A., Freeman K., **"Pension income replacement: permanent and transitory determinants"**, Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009
- Jakobsen Viggo Peter, **"Small States, Big Influence: The Overlooked Nordic Influence on the Civilian ESDP"**, Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009
- Kautto P., **"Nokia as an Environmental Policy Actor: Evolution of Collaborative Corporate Political Activity in a Multinational Company"**, Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009
- Leconte C., **"Opposing Integration on Matters of Social and Normative Preferences: A New Dimension of Political Contestation in the EU"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 5, December 2008
- Messina A., **"The Politics of Migration to Western Europe: Ireland in Comparative Perspective"**, West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009
- Parau C. E., **"Impaling Dracula: How EU Accession Empowered Civil Society in Romania"**, West European Politics, Volume 32, Issue 1, January 2009
- Rittberger B., **"The historical origins of the EU's system of representation"**, Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009. Abstract: Students of European integration have come to argue that the European Union (EU) is a system of 'compounded' or 'mixed' representation characterized by the presence of different forms and styles of political representation which reflect the ideas and strategic interests of various groups of actors and institutions. The EU's system of representation did not come about by fiat. Among the founders of Europe's first supranational community, the European Coal and Steel Community (ECSC), ideas about appropriate institutional mechanisms to represent different sets of interests were hotly contested. This article traces the origins of the EU's system of representation by sketching the answers given by the 'founding fathers' of the ECSC to questions about which interests should be represented in the nascent ECSC and how the representation of these interests should be institutionally manifested. It also takes issue with the current debate about the 'democratic challenge' faced by the EU's system of representation and offers a set of research questions which could help to advance the research agenda.
- Settembri P., Neuhold C., **"Achieving Consensus Through Committees: Does the European Parliament Manage?"**, Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009. Abstract: This article examines the role of the standing committees in building consensus within the European Parliament (EP) and asks whether the ability to fulfil this function has remained stable even in the context of enlarged membership after the June 2004 elections. To this avail, original data have been collected on the voting behaviour in EP committees, from July 1999 through July 2006, and interviews

with key players have been conducted. Findings show that committees generally work very consensually, regardless of the issue at stake and the procedure applied. At the same time, the committee system seems to be evolving towards greater differentiation across policy areas and, partially, across legislative procedures.

- Sharman J.C., **“Regional Deals and the Global Imperative: The External Dimension of the European Union Savings Tax Directive”**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 5, December 2008
- Slagter H. T., **“National Parliaments and the ECJ: A View from the Bundestag”**. Journal of Common Market Studies, Volume 47, Issue 1, January 2009. Abstract: The German government largely disregards impending decisions of the ECJ, even if those decisions have far-reaching implications for Germany. Decisions of the Court may, however, be useful for the opposition in securing its policy preferences. Equal treatment decisions are used to evaluate expectations about legislative anticipation of Court decisions.
- Thomson R., **“Same effects in different worlds: the transposition of EU directives”**, Journal of European Public Policy, Volume 16, Issue 1, January 2009. Abstract: This study examines variation in the timing of national transposition of European Union (EU) directives. It specifically addresses the central proposition of the worlds of compliance typology. The proposition is that the direction of the effects of key explanatory variables of compliance, such as the fit between new EU directives and existing national arrangements, differs by cultural context or 'world of compliance'. Contrary to this proposition, the findings indicate that the direction of the effects is the same in different cultural contexts. The present study uses arguably the best information available on compliance, from Falkner et al.'s (2005) Complying with Europe study. This is also the information from which the worlds of compliance typology was at least partly derived. As such, this study offers a 'most likely' test of the typology. In addition to refuting the worlds of compliance typology, the findings support several expectations about variation in timely transposition from the existing literature.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- **“Dragged along by Sarko, waiting for Obama”**, EPC Post-Summit Analysis 15/12/2008, www.epc.eu
- **“Is Big Brother watching you - and who is watching Big Brother?”**, EPC Challenge Europe Issue 18, 10/12/2008, www.epc.eu
- **“Social Reality Stocktaking - Social Models: British, European, or not that different?”**, The Federal Trust Conference, 16/12/2008, www.fedtrust.co.uk
- Balfour R., **“UN Declaration of Human Rights at 60: what role for EU foreign policy?”**, EPC Policy Brief, 8/12/2008, www.epc.eu
- Cinquegrana P., **“The Need for Transparency in Commodity and Commodity Derivatives Markets”**, ECMI Research Reports, 15/12/2008, www.ceps.eu
- Cohen A., Vauchez A., **“Back to the 'Future of Europe'. A Political Sociology of EU Constitutional Saga”**, RSCAS Working Papers, 5/12/2008, www.eui.eu
- Kurpas Sebastian, Kaczyński Maciej Piotr, **“Inching towards a Second Irish Referendum”**, CEPS Commentaries, 15/12/2008, www.ceps.eu
- Lang Temple J., **“The Requirements for a Commission Notice on the Concept of Abuse under Article 82 EC”**, CEPS Special Reports, 10/12/2008, www.cesp.eu

- Lannoo Karel, **“Concrete Steps towards More Integrated Financial Oversight: The EU's Policy Response to the Crisis”**, CEPS Task Force Reports, 1/12/2008, www.ceps.eu
- O'Brennan J., **“Ireland's plan to resurrect the Lisbon Treaty to be unveiled at the Brussels summit”**, CEPS Commentaries, 4/12/2008, www.ceps.eu
- Φωτίου Ελένη, **“Η Τουρκία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση: δρόμος μετ' εμποδίων”**, EKEM Γνώμες, 11/12/2008, www.ekem.gr

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 18/12/2008: Το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ), σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας διοργάνωσε συζήτηση Στρογγυλής Τράπεζας με θέμα **«Παγκοσμιοποίηση, Ευρώπη και Ελλάδα»**, Θεσσαλονίκη. Ομιλητές οι καθηγητές Λ. Τσούκαλης, Θ. Κουλουμπής, Ι. Βούλγαρης, Α. Μόλχος. Την εκδήλωση συντόνισε ο κ. Ν. Ευθυμιάδης, Πρόεδρος REDESTOS Efthymiadis Agrotechnology Group και Πρόεδρος ε.τ. Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος
- 22/12/2008: Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (EKEM) διοργάνωσε εκδήλωση με αφορμή τη συμπλήρωση των είκοσι χρόνων λειτουργίας του με θέμα **«Η Ευρώπη στον 21ο αιώνα: Δημιουργώντας αξίες για το κοινό μας μέλλον»**. Παρουσίαση Επετειακής Έκδοσης, Αθήνα. Στον χώρο της εκδήλωσης θα εκτεθούν τα έργα σύγχρονων Ελλήνων ζωγράφων, τα οποία προσφέρθηκαν για τη φιλοτέχνηση της Έκδοσης. Τον εναρκτήριο χαιρετισμό θα απευθύνει κ. Γ. Βαληνάκης, Υφυπουργός Εξωτερικών. Για την έκδοση θα μιλήσουν: Ο κ. Κ. Αρβανιτόπουλος, Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και Γενικός Διευθυντής του Ινστιτούτου Δημοκρατίας «Κωνσταντίνος Καραμανλής», και ο κ. Τ. Μαυρωτάς, Διευθυντής Εικαστικού Προγράμματος στο «Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών & Μουσικής Β. & Μ. Θεοχαράκη». Την Έκδοση χαιρετίζει η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κ. Παπούλιας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΕΠ

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Ανδρέου, Γιώργος, Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Διαμαντίκος, Κων/νος - Τριαντόπουλος, Χρήστος, Το Διαδίκτυο στην υπηρεσία της έρευνας, Εκδόσεις Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006.
- Διαμαντίκος, Κωσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης Προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών, Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- Δούση, Εμμανουέλα, Η κοινοτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Καζάκος, Πάνος, Αναθεώρηση του συντάγματος και Οικονομία. Δοκίμιο οικονομικής ανάλυσης των συνταγματικών θεσμών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.
- Καζάκος, Πάνος, Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα 2005.
- Κοτσιαρός, Αθανάσιος, "www.ΠολιτικόΙσλάμ.online.tr" Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα 2003.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Μπότσιου, Κων/να, Μεταξύ NATO και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Koutsiaras, Nikos, Understanding Economic and Monetary Union, Institute of European Integration and Policy, Metamesonykties Ekdoseis, Athens 2005.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣΑ. Μέλη ΔΕΠ και Συνεργάτες από άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

- Διαμαντόπουλος, Χρήστος, "Διοικητικές αντιλήψεις και Διοικητικά συστήματα: Αγγλοαμερικάνικη και ευρωπαϊκή παράδοση". WP. A01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0106
- Καζάκος, Πάνος, "Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές δυνατότητες και προτεραιότητες.", WP. A03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0304
- Καζάκος, Πάνος, "Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας", 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/Met.Ekd.pdf
- Κουτσιαράς, Νίκος, "Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Kok: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας", WP. A02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0205
- Λάβδας, Κώστας - Χρυσόχόου, Δημήτρης, Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της ευρωπαϊκής πολιτείας, WP. A02/06 (2006) στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0206
- Μαραβέγιας Ν., «Σε αναζήτηση ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ύπαιθρο», WP. A01/08 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0108.pdf
- Τσιφάκης, Νικόλαος - Φακιολάς, Ευστάθιος Τ. "Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια", WP. A02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0202
- Ananiadis, Blanca, "From Lisbon to Lisbon: Narratives of Social Europe". UACES 37th Annual Conference and 12th Research Conference, WP. A02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0207
- Attina, Fulvio, Building the Union: an evolutionist interpretation, IEIP-EKEM (Conf.) 09 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)09.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)09.pdf)
- Bellamy, Richard, New modes of democracy: Can there be EU Democracy without parties or political representation? IEIP-EKEM (Conf.) 08 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08)
- Castiglione, Dario, Notes on "The role of political identity in European integration", IEIP-EKEM (Conf.) 07 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08.pdf)
- Diamantopoulos, Christos, "Thoughts on logical positivism, simon's decision theory and the aristotelian teleology", WP. A01/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0107
- Kaczynski, Piotr Maciej, "Polish Dilemmas on the New European Union Treaty", Institute of Public Affairs(Warsaw)στο eeep.pspa.uoa.gr/IPA.pdf
- Kassimatis, George, Common cultural roots - The cornerstone of the European Union IEIP-EKEM (Conf.) 05, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)05.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)05.pdf)
- Kazakos, Panos, After the Constitutional Debacle: What way ahead for the Union?, IEIP-EKEM (Conf.) 10, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)10.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)10.pdf)
- Kazakos, Panos, Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003 στο eeep.pspa.uoa.gr/WEP.pdf
- Kazakos, Panos, Scenarios for the future of Europe, WP. A01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0105

- **Koutsiaras, Nikos - Andreou, George**, *Small can be beautiful: The EU budget - and the financial perspectives for 2007-2013*, WP. A01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0104
- **Manitakis, Antonis**, *The impasses in constitutionalising the EU and the perspective of moving from the shared sovereignty of states to "condominium" of peoples*, IEIP-EKEM (Conf.) 02 στο eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 02
- **Pagoulatos, George**, *Deepening vs Widening: Revisiting the dilemma*, IEIP-EKEM (Conf.) 06 στο eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 06.pdf
- **Papadopoulou, Lina**, *Lost in "translation" or, how political visions IEIP-EKEM (Conf.) 04: regarding the future of Europe are "translated" into constitutional arrangements*
- **Taylor, Paul**, *The State of European Integration: a view on the present and future perspective*, IEIP-EKEM (Conf.) 01 στο eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 01.
- **Trechsel, Alexander**, *The Swiss model: a bonanza for EU studies*, IEIP-EKEM (Conf.) 03, eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 03

B. Ερευνητές και Επιστημονικοί Συνεργάτες Ε.Ε.ΕΠ

- **Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος - Λαμπρίδης, Παναγιώτης**, *"Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις"*, WP. B08/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0804
- **Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος**, *Θεωρία και μέθοδοι αξιολόγησης κοινωνικό - οικονομικών παρεμβάσεων*, WP. B05/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0506
- **Μανούζας, Ζήσης**, *"Μείωση των ωρών εργασίας: Είναι αποτελεσματικό μέτρο για την αύξηση της απασχόλησης;"*, WP. B07/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0704
- **Ματσουκά, Κλεοπάτρα**, *Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προβλήματα, Προοπτικές, Προκλήσεις*, WP. B04/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0406
- **Μπουρίκος, Δημήτρης**, *Ζητήματα κοινωνικοασφαλιστικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, Επισημάνσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία*, WP. B03/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0306
- **Παπούλιας, Ευάγγελος**, *Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μουσείων. Περιπτωσιολογική μελέτη Αρκαδίας*, WP. B01/07, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0107
- **Σκάλκος, Δημήτρης**, *"Από τον Ρεπουμπλικανικό Φιλελευθερισμό στη Δημοκρατία των Ελευθεριών: Μία προσέγγιση ανα-σηματοδότησης της "φιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατίας"*, WP. B02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0207
- **Σοφού, Στεργούλα**, *"Η Αναπτυξιακή Βοήθεια ως μέσο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων"*, WP. B06/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0604
- **Τριαντίδης, Αρης**, *"Οικονομικές προεκτάσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης στα Βαλκάνια"*, WP. B05/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0504
- **Andreou, George**, *Regional Policy in Greece Sectoral Case Study The Operational Programme "Competitiveness"*, WP. B01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0104
- **Choros, Panagiotis**, *Political Conditionality in the European Neighbourhood Policy: The Case of the Southern Mediterranean* WP. B02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0205
- **Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management*, WP. B02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0204
- **Frangakis, Nikos - Papayannidis, A.D. - Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece*, WP. B03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0304
- **Kotsiaros, Athanasios**, *The change of the Greek foreign policy strategy towards Turkey: the Greek official political discourse*, WP. B01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0106
- **Petrelli, Marina - Vallianatou, Anna**, *The medium-small and big member states: willing enough to draw common positions during the European Convention and IGC debate on CFSP and ESDP?*, WP. B02/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0206
- **Triantafillou, Martha**, *Forecasting conflicts with the use of event data: The Greek-Turkish case of Imia*, WP. B04/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0404
- **Trantidis, Aris**, *Interests, Ideas and Norms: The Strategy of 'Symbiosis' in the European Neighbourhood Policy*, WP. B03/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0305
- **Trinquelle Isabelle**, *"La spécificité de la gestion des déchets dans les îles au regard du droit communautaire"* στο eeep.pspa.uoa.gr/IsabelleTrinquelle-French.pdf
- **Vallianatou, Anna**, *The Iraq crisis: did the fourth EU-Greek Presidency follow a problem solving approach?*, WP. B01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0105

Κείμενα εργασίας Μονάδα Τουρκίας

- **Kotsiaros, Athanasios**, *"Turkish National Elections 2007: Choosing between democracy and authoritarianism"*, RUT-WP03/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP03.07.pdf>
- **Κοτσιαρός, Αθανάσιος** (επ.), *«Η Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και η Τουρκία: Διαπραγμάτευση ενάντια στη θέληση των ευρωπαίων πολιτών;»* RUT-WP02/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP02.07.pdf>
- **Τριαντόπουλος, Χρήστος**, *«Τουρκική οικονομία: Το τρένο του 2006 θα εκτροχιαστεί το 2007;»*, (2007) RUT-WP01/07 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP01.07.pdf>
- **Τσαπακίδης, Χρήστος**, *«Οι Ρωσοτουρκικές Σχέσεις στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή: Επαναπροσδιορισμός και Νέες Τάσεις»*, RUT-WP04/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP04.07.pdf>